

■ Strategia rozwoju **gminy Lubicz**
na lata **2021-2028**

■ Lubicz Dolny, 2021

Spis treści

1. Wstęp	3
1.1. Cel przygotowania „Strategii rozwoju gminy Lubicz na lata 2021 - 2028”	3
1.2. Metodologia pracy nad dokumentem strategicznym	3
2. Diagnoza stanu gminy Lubicz	4
2.1. Ogólna charakterystyka gminy	4
2.2. Uwarunkowania przyrodnicze i geograficzne	6
2.3. Demografia	7
2.4. Infrastruktura społeczna i edukacyjna	11
2.5. Rynek pracy i potencjał ekonomiczny	15
2.6. Wpływ sąsiednich gmin na rozwój gminy Lubicz.....	18
2.7. Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna	20
2.8. Potencjał kulturalny i turystyczny	24
3. Konsultacje społeczne na temat kierunków rozwoju gminy Lubicz w latach 2021 - 2028.....	26
3.1. Metodologia pozyskiwania informacji	26
3.2. Warsztaty strategiczne – przebieg i wnioski	26
3.3. Badanie ankietowe wśród mieszkańców – założenia, przebieg i wnioski	29
4. Obszary strategicznej interwencji – analiza problemów	32
4.1. Usługi publiczne, rekreacja i ochrona środowiska	32
4.1.1. Analiza SWOT	34
4.2. Potencjał gospodarczy	37
4.2.1. Analiza SWOT	37
4.3. Infrastruktura techniczna	38
4.3.1. Analiza SWOT	38
5. Strategia rozwoju Gminy Lubicz	39
5.1. Cel strategiczny i cele taktyczne w rozwoju gminy Lubicz w latach 2021 - 2028 ..	39
5.2. Plan strategiczny	40
5.4. Źródła finansowania zadań ujętych w strategii	45
5.5. Realizacja i monitoring osiągnięcia celów strategii	45
5.6. Zgodność z dokumentami wyższego rzędu	46
6. Podsumowanie	47

1. Wstęp

1.1. Cel przygotowania „Strategii rozwoju gminy Lubicz na lata 2021-2028”

„Strategia rozwoju gminy Lubicz na lata 2021-2028” to dokument określający kierunki rozwoju gminy Lubicz w ciągu najbliższych 7 lat. Zgodę na przygotowanie tego dokumentu wyraziła Rada Gminy Lubicz uchwałą nr XXV/348/20 z dnia 17 grudnia 2020 roku w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii rozwoju gminy Lubicz na lata 2021-2028”, w tym trybu jej konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Strategia została opracowana na zlecenie Urzędu Gminy Lubicz przez firmę CASE Consulting Łukasz Darka przy współudziale wyznaczonych zespołów roboczych oraz przy wykorzystaniu opinii mieszkańców, które zostały zebrane w trakcie konsultacji – wstępnego badania opinii mieszkańców na potrzeby stworzenia tego dokumentu w dniach 22-28 marca 2021 roku. Badanie to zostało przeprowadzone na podstawie zarządzenia nr 0050.19.2021 Wójta Gminy Lubicz z dnia 19 marca 2021 roku.

„Strategia rozwoju gminy Lubicz na lata 2021-2028” jest dokumentem o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, mającym na celu zaplanowanie działań zapewniających zrównoważony rozwój gminy. Dokument ten jest zgodny z dokumentami strategicznymi jednostek samorządu terytorialnego wyższego rzędu:

- „Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategią Przyspieszenia 2030+”;
- „Programem Rozwoju Powiatu Toruńskiego na lata 2021-2030”

1.2. Metodologia pracy nad dokumentem strategicznym

Prace nad dokumentem strategicznym rozpoczęły się w grudniu 2020 roku i trwały do maja 2021 roku. W tym czasie we współpracy z władzami gminy Lubicz wyodrębniono 3 najważniejsze obszary strategicznej interwencji, czyli te sfery funkcjonowania gminy i mieszkańców, na które w szczególny sposób władze gminy będą oddziaływać poprzez zadania zapisane w strategii. Są to:

- rozwój usług publicznych, rekreacja i ochrona środowiska;
- infrastruktura techniczna;
- wzrost potencjału gospodarczego gminy.

Aby zdiagnozować potrzeby oraz określić przedmiot i zakres zadań mających te potrzeby zrealizować, powołano 3 zespoły robocze, które opracowywały założenia strategii podczas

warsztatów przeprowadzonych w lutym 2021 roku. Każdy z zespołów przypisany był do jednego obszaru strategicznej interwencji i składał się z przedstawicieli Urzędu Gminy Lubicz, radnych gminy Lubicz, przedstawicieli mieszkańców, organizacji pozarządowych i specjalistów w dziedzinach będących przedmiotem warsztatów.

W trakcie warsztatów posługiwano się metodami planowania strategicznego i z zakresu zarządzania projektami, takimi jak: analiza SWOT, burza mózgów, metoda 5 Why, matrycą Ease and Effect oraz metodą priorytetyzacji zadań MoSCow. Wszystkie informacje pozyskane podczas warsztatów zostały zebrane, uporządkowane w formie raportu i przekazane do Urzędu Gminy Lubicz.

Na podstawie wiedzy i informacji zebranych podczas warsztatów przygotowano narzędzie wstępnych konsultacji z mieszkańcami – kwestionariusz ankiety w wersjach osobnych dla osób fizycznych i dla przedsiębiorców. Omówienie wyników badania opinii, które przeprowadzono w marcu 2021 roku, znajdzie się w dalszej części niniejszego dokumentu.

Biorąc pod uwagę zarówno treści merytoryczne wypracowane podczas warsztatów strategicznych, jak i opinię mieszkańców, przedstawiciele Urzędu Gminy Lubicz w porozumieniu z wykonawcą dokumentu ustalili ostateczny zakres merytoryczny strategii, który jest przedstawiony w tym dokumencie.

2. Diagnoza stanu gminy Lubicz

2.1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Lubicz zlokalizowana jest w centralnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie toruńskim, w bezpośrednim sąsiedztwie Torunia, z którym graniczy od zachodu (patrz mapka po prawej stronie). Położona jest na prawym brzegu Wisły oraz nad Drwęcą (po obu brzegach). Gmina ma powierzchnię 106,03 km² i zajmuje 8,6% powierzchni powiatu toruńskiego. Gmina rozciąga się w osi północ – południe na 20,8 km oraz w osi wschód – zachód na 12,5 km. Z gminą Lubicz sąsiadują gminy Toruń, Łysomice, Kowalewo Pomorskie, Ciechocin i Obrowo.

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lubicz.

Urząd Gminy Lubicz jest zlokalizowany w Lubiczu Dolnym. Gmina podzielona jest na 17 sołectw obejmujących 19 miejscowości (18 obrębów geodezyjnych). Sołectwami w gminie Lubicz są:

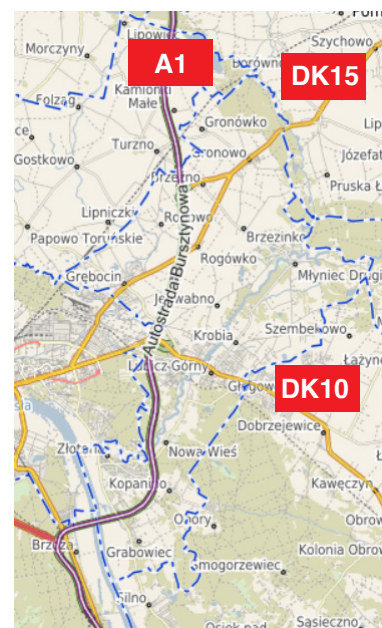
- Brzezinko
- Brzeźno
- Grabowiec
- Grębocin
- Gronowo
- Jedwabno
- Kopanino
- Krobia
- Lubicz Dolny
- Lubicz Górny
- Mierzynek
- Młyniec Pierwszy
- Młyniec Drugi
- Nowa Wieś
- Rogowo
- Rogówko
- Złotoria

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lubicz.

Gmina zamieszkała jest przez 20 181 mieszkańców¹ i jest najbardziej ludną gminą powiatu toruńskiego. Teren gminy jest licznie zasiedlany przez mieszkańców Torunia w związku z procesem suburbanizacji (przenoszenia się ludności miejskiej na tereny podmiejskie).

Przez teren gminy Lubicz przebiegają ważne drogi krajowe i międzynarodowe: autostrada A1 łącząca Gdańsk z polsko-czeskim przejściem granicznym w Gorzyczkach, droga krajowa nr 10, która łączy Szczecin (i dalej na zachód wzdłuż autostrady A6 do polsko-niemieckiego przejścia granicznego w Kołbaskowie) z Płockiem (i dalej na wschód w ciągu drogi krajowej nr 7 do Warszawy) oraz droga krajowa nr 15 łącząca Trzebnicę w województwie dolnośląskim (i dalej na południe w ciągu drogi S5 Wrocław) z Ostródą w województwie warmińsko-mazurskim.

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lubicz.

1. Źródło: GUS

2.2. Uwarunkowania przyrodnicze i geograficzne

Gmina Lubicz znajduje się na styku trzech regionów fizycznogeograficznych: Kotliny Toruńskiej (środkowa i południowa część gminy), Pojezierza Chełmińskiego (północna część gminy) i Doliny Drwęcy (wzdłuż rzeki Drwęca od północnego wschodu w kierunku południowego zachodu). Według podziału na regiony naturalne, obszar gminy znajduje się w obrębie Równiny Chełmżyńskiej, Pagórków Wąbrzeskich, Doliny Środkowej i Dolnej Drwęcy oraz Wydm Toruńskich. Najwyżej położony punkt na terenie gminy wznosi się 106,7 m n.p.m. (w rejonie Gronowa), a najniżej położony znajduje się przy ujściu Drwęcy do Wisły.

Użytki rolne stanowią niecałe 70% powierzchni gminy, a użytki leśne około 18%. Pozostałe 12% powierzchni to tereny zabudowane, przy czym wraz ze zwiększającą się liczbą mieszkańców i intensywnym procesem osiedlania się na terenie gminy (wspomniane wcześniej zjawisko suburbanizacji) odsetek ten będzie w przyszłych latach rósł².

Gmina Lubicz jest zasobna w surowce mineralne, w szczególności kruszywa naturalne. Udokumentowane złoża kruszywa znajdują się w rejonie wsi Młyniec, Mierzynek i Józefowo.

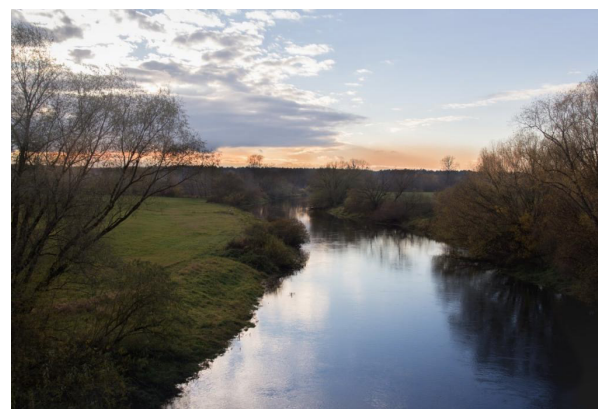
Polodowcowy krajobraz gminy Lubicz, Nowa wieś.

Źródło:
<https://www.lubicz.pl/grafika,37165,nowa-wies.jpg>

Widok na Grębocin.

Źródło:
<https://www.lubicz.pl/7457,galeria>

Rzeka Drweca w Złotorii

Źródło:
<https://www.lubicz.pl/grafika,37139,rzeka-drweca-w-zlotorii.jpg>

2. Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lubicz, dostęp: <https://mpzp.igeomap.pl/doc/torun/lubicz/000.pdf>

Widok na Wisłę w Złotorii
Źródło:
<https://www.lubicz.pl/7457,galeria>

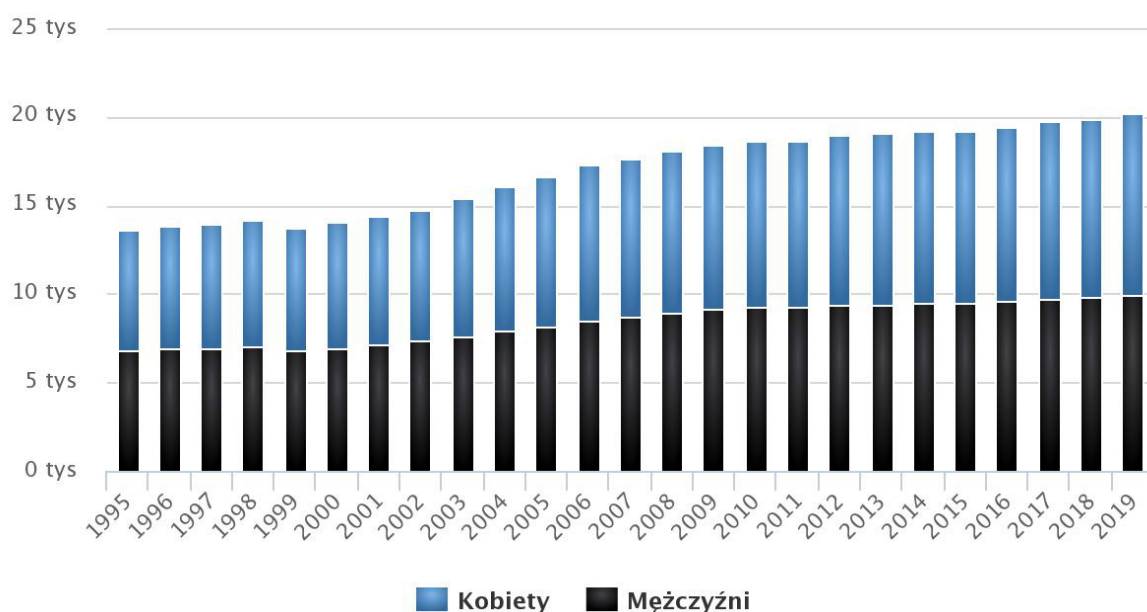
Zabudowania młynów przy Drwęcy
w Lubiczu
Źródło:
<https://www.facebook.com/gminalubicz/photos/2174210966056347>

2.3. Demografia

Gmina Lubicz jest zamieszkała przez **20 181** mieszkańców, z czego **50,6%** stanowią kobiety, a **49,4%** mężczyźni. Gmina Lubicz jest od wielu lat bardzo intensywnie zasiedlana, głównie przez ludność miejską z Torunia. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców wzrosła o **37,3%** i trend ten nie traci na dynamice³.

Populacja – Gmina Lubicz w latach 1995 – 2019

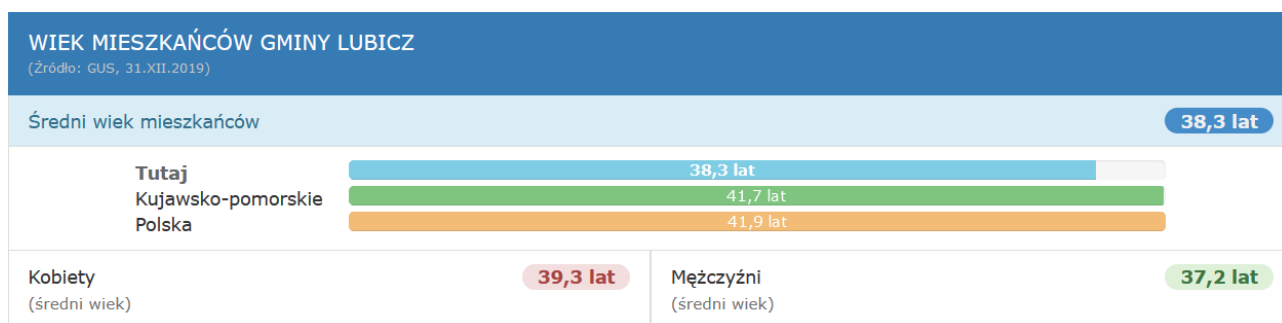
(Źródło: GUS)

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubicz#dane-demograficzne

3. Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubicz#dane-demograficzne

Gmina Lubicz ma **dodatni przyrost naturalny** wynoszący **108**. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 5,40 na 1000 mieszkańców gminy Lubicz. Na 1000 mieszkańców gminy przypada 6,45 zgonów. Jest to znacznie mniej od wartości średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego oraz znacznie mniej od wartości średniej dla kraju. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów, wynosi **1,27** i jest znacznie **większy od średniej dla województwa** oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2019 roku zarejestrowano **407 zameldowań** w ruchu wewnętrznym oraz 266 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Lubicz +141⁴. Gmina pod względem liczby ludności zajmuje pierwsze miejsce spośród wszystkich gmin powiatu toruńskiego. Średni wiek mieszkańców wynosi **38,3** roku i jest niższy od średniego wieku mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego oraz niższy od średniego wieku mieszkańców całej Polski⁵.

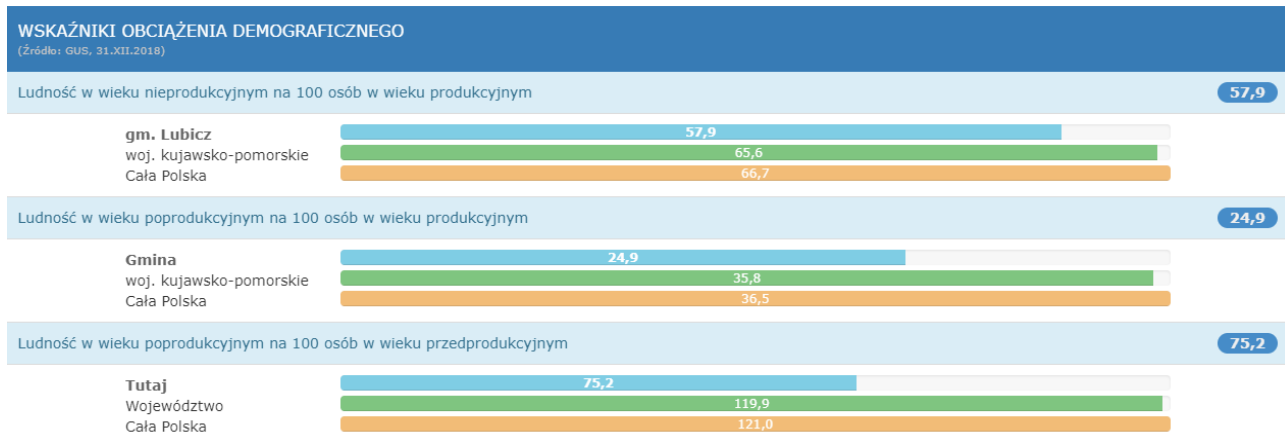

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubicz#dane-demograficzne

Oznacza to, że rosnąca liczba mieszkańców w gminie wynika nie tylko z napływu ludności miejskiej, ale także z wysokiego przyrostu naturalnego generowanego przez mieszkańców gminy. Pociąga to za sobą wiele wyzwań, jakim samorząd gminny musi sprostać, a które zostały ujęte w dalszej części dokumentu.

Pomimo niższego średniego wieku mieszkańca gminy Lubicz, w porównaniu ze średnią wojewódzką i krajową, piramida wieku mieszkańców gminy i tak wskazuje na starzenie się lokalnej społeczności, co jest tendencją ogólnopolską, a nawet ogólnoeuropejską (piramida jest najszerza w kohortach wiekowych 35-49 lat w przypadku obu płci). Oznacza to, że w kolejnych latach coraz większe znaczenie będzie miała polityka senioralna na każdym szczeblu władzy, także tej gminnej.

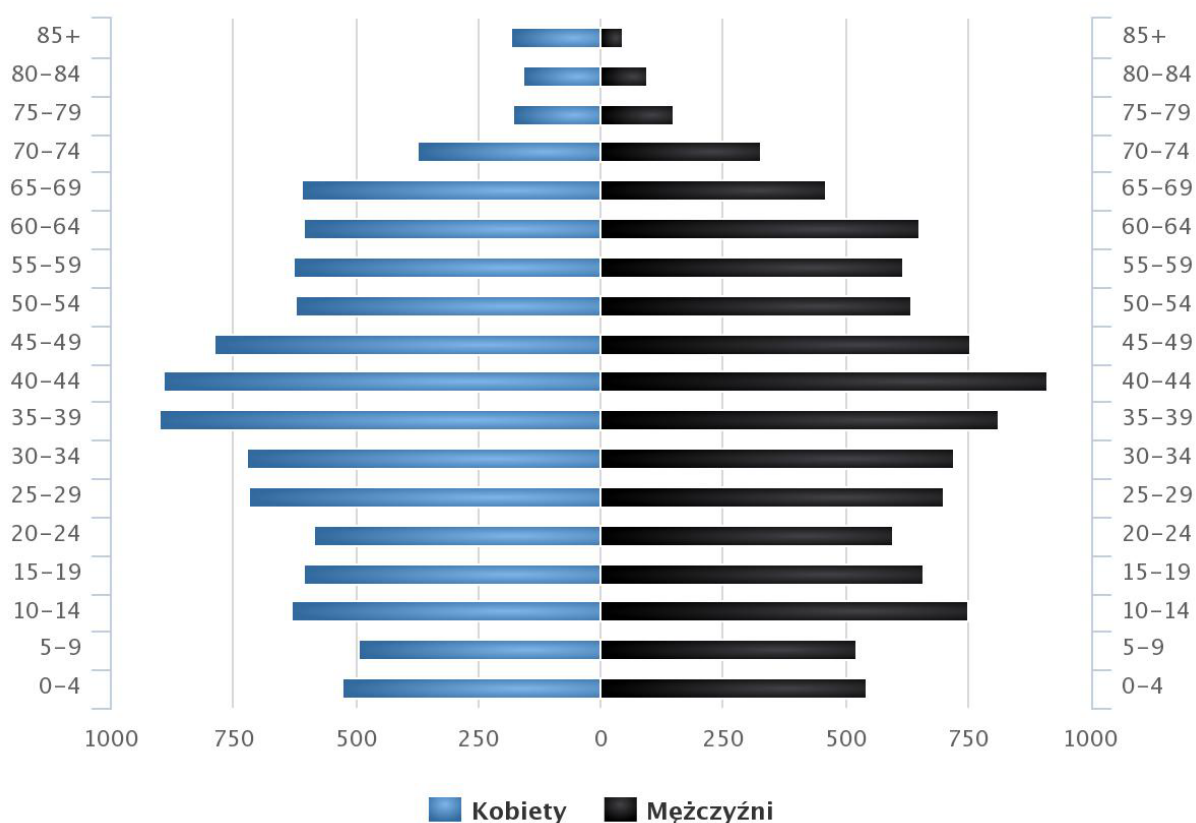
4. Tamże
5. Tamże

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubicz#dane-demograficzne

Piramida wieku mieszkańców gminy Lubicz, 2019

(Źródło: GUS)

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubicz#dane-demograficzne

Rozmieszczenie ludności na terenie gminy obrazuje poniższa tabela, w której są wyszczególnione wszystkie miejscowości na jej terenie. Ponad połowa ludności gminy skupiona jest w 4 największych miejscowościach: Lubiczu Górnym, Lubiczu Dolnym, Grębocinie i Złotorii.

Ludność gminy Lubicz wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

Lp.	Miejscowość	Pobyt stały			Pobyt czasowy	Ogółem pobyt stały pobyt czasowy
		Ogółem w tym				
			kobiet	mężczyzn		
1	Brzezinko	273	135	138	2	275
2	Brzeźno	348	173	175	3	351
3	Grabowiec	786	390	396	11	797
4	Grębocin	2830	1415	1415	54	2884
5	Gronowo	771	391	380	30	801
6	Gronówko	138	73	65	0	138
7	Jedwabno	435	208	227	26	461
8	Józefowo	76	36	40	10	86
9	Kopanino	417	207	210	4	421
10	Krobia	1979	1014	965	21	2000
11	Lubicz Dolny	2924	1503	1421	58	2982
12	Lubicz Górny	3363	1760	1603	45	3408
13	Mierzynek	411	204	207	6	417
14	Młyniec Drugi	604	303	301	14	618
15	Młyniec Pierwszy	640	310	330	1	641
16	Nowa Wieś	479	230	249	5	484
17	Rogowo	368	176	192	1	369
18	Rogówko	600	293	307	10	610
19	Złotoria	2263	1165	1098	26	2289
	Ogółem	19705	9986	9719	327	20032

Źródło: <https://www.bip.lubicz.pl/7232,statystyka>

Podsumowując, Lubicz jest najbardziej ludną gminą w powiecie toruńskim. Na tle województwa wyróżnia się zarówno wyższym wskaźnikiem przyrostu naturalnego, jak i średnią wieku mieszkańców. Ważnym parametrem w kontekście planowania strategicznego jest też dynamicznie zwiększająca się liczba mieszkańców.

2.4. Infrastruktura społeczna i edukacyjna

Jednym z priorytetów gminy Lubicz jest rozwój oferty usług edukacyjnych i opiekuńczych w zakresie edukacji przedszkolnej oraz na poziomie szkół podstawowych. W gminie znajduje się 5 szkół podstawowych. Są to następujące placówki:

- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Lubiczu Górnym;
- Szkoła Podstawowa w Grębocinie im. Jana Pawła II;
- Szkoła Podstawowa im. bł. ks. Władysława Bukowińskiego w Lubiczu Dolnym;
- Szkoła Podstawowa w Młyńcu Pierwszym;
- Szkoła Podstawowa w Złotorii;

Średnia wielkość klas w szkołach podstawowych w gminie Lubicz wynosiła 20 uczniów⁶. W przypadku placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie gminy w 2020 roku zarejestrowane były 4 żłobki, (placówki te to podmioty prywatne) oraz 7 przedszkoli i 1 punkt przedszkolny, do których uczęszczało w roku szkolnym 2020/2021 535 dzieci. Są to następujące placówki:

- Przedszkole Publiczne „Chatka Puchatka” w Lubiczu Górnym;
- Przedszkole Niepubliczne „Tęczowa Kraina” w Lubiczu Dolnym;
- Prywatne Przedszkole Anglojęzyczne „Mały Miś” w Grębocinie;
- Przedszkole Niepubliczne „Słoneczko” w Grębocinie;
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Żyrafa” w Lubiczu Dolnym;
- Niepubliczne Przedszkole „Niezapominajka” w Lubiczu Górnym;
- Prywatne Przedszkole „Ślimaczek” w Krobi;
- Niepubliczne Przedszkole „ABeeC” w Złotorii.

⁶ Źródło: https://bydgoszcz.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_kujawskopomorskie/portrety_gmin/powiat_toruński/gmina_lubicz.pdf

Przedszkola (Gmina Lubicz) – Dzieci oraz dostępne miejsca w latach 2008 – 2018

(Źródło: GUS)

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubicz#przedszkola-i-punkty-przedszkolne

Od wielu lat dostępnych jest więcej miejsc w przedszkolach niż chętnych (co wynika z faktu, że część rodziców wysyła swoje dzieci do placówek poza gminą, najczęściej w Toruniu).

Na terenie gminy Lubicz istnieje też rozbudowana infrastruktura sportowa, do której zaliczają się obiekty takie jak:

- kompleks boisk sportowych „Orlik” oraz hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Grębocinie;
- kompleks boisk sportowych „Orlik” oraz hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Lubiczu Górnym;
- kompleks boisk sportowych oraz sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Lubiczu Dolnym;
- kompleks boisk sportowych oraz hala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Złotorii;
- wielofunkcyjne boisko sportowe przy Szkole Podstawowej w Młyńcu Pierwszym;
- otwarty kompleks sportowo-rekreacyjny w Grabowcu;
- 21 siłowni zewnętrznych zlokalizowanych w różnych sołectwach na terenie gminy.

Kolejne obiekty sportowe są w trakcie realizacji.

Mieszkańcy każdego sołectwa mają dostęp na swoim terenie do publicznej infrastruktury sportowej:

- Brzezinko: siłownia zewnętrzna;
- Brzeźno: boisko sportowe;
- Grabowiec: kompleks sportowo-rekreacyjny, boisko sportowe „Juventus”, siłownia zewnętrzna;
- Grębocin: hala sportowa przy SP, boisko „Orlik” przy SP, dwie siłownie zewnętrzne;

- Gronowo: siłownia zewnętrzna, boisko sportowe przy SP;
- Jedwabno: siłownia zewnętrzna;
- Kopanino: boisko sportowe, siłownia zewnętrzna;
- Krobia: siłownia zewnętrzna, boisko do piłki nożnej, dwa boiska do piłki plażowej;
- Lubicz Dolny: sala sportowa przy OSP, boisko wielofunkcyjne przy SP, dwie siłownie zewnętrzne;
- Lubicz Górny: hala sportowa przy SP, boisko Orlik przy SP, siłownia zewnętrzna;
- Mierzynek: siłownia zewnętrzna;
- Młyniec Pierwszy: boisko wielofunkcyjne przy SP, siłownia zewnętrzna;
- Młyniec Drugi: siłownia zewnętrzna;
- Nowa Wieś: siłownia zewnętrzna;
- Rogowo: boisko sportowe, boisko do piłki plażowej;
- Rogówko: boisko sportowe, siłownia zewnętrzna;
- Złotoria: boisko do piłki nożnej „Flisak”, boisko wielofunkcyjne przy SP, hala sportowa przy SP, dwie siłownie zewnętrzne⁷.

W gminie funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Lubiczu Dolnym wraz z 4 filiami (Lubicz Górny, Grębocin, Gronowo, Złotoria) oraz punktem bibliotecznym w Krobi.

Na terenie gminy działa też 7 klubów sportowych, które zrzeszają 370 członków⁸:

- UKS „Drwęca Novar” Lubicz;
- KS „Flisak” Złotoria;
- KS Krobia;
- KS „Orlik” Lubicz;
- KS „Sprint” Grębocin;
- KS „Gwiazda” Toruń;
- Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej RP w Złotorii.

Koszty związane z oświatą i wychowaniem to największa grupa wydatków w budżecie gminy Lubicz (średnio 31-35% całego budżetu w latach 2015-2019). Z roku na rok wydatki w tej sekcji są też coraz większe (od 19,7 mln zł w 2011 roku do 30,6 mln zł w 2018 roku)⁹.

Główną instytucją realizującą zadania polityki społecznej w gminie Lubicz jest Gminny Ośrodek Polityki Społecznej (dalej GOPS). W 2020 roku GOPS przyznał 41 mieszkańcom gminy zasiłki stałe, łącznie 417 zasiłków w skali roku na sumę 242 775 zł¹⁰. Zasiłki okresowe zostały przyznane w 2020 roku łącznie 100 rodzinom (484 świadczenia na łączną kwotę 170 559 zł), w tym z tytułu:

- bezrobocia – przyznano 157 świadczeń dla 43 rodzin;
- długotrwałej choroby – przyznano 109 świadczeń dla 28 rodzin;
- niepełnosprawności – przyznano 84 świadczeń dla 17 rodzin;
- świadczenia z innych systemów zabezpieczenia społecznego – przyznano 23 świadczenia;
- z innych powodów – przyznano 111 świadczeń dla 27 rodzin¹¹.

7. Źródło: <https://www.bip.lubicz.pl/plik,31003,szczegoly.pdf>

8. Źródło: https://bydgoszcz.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_kujawskopomorskie/portrety_gmin/powiat_torunski/gmina_lubicz.pdf

9. Źródło: <https://www.bip.lubicz.pl/>

10. Źródło: <https://www.bip.lubicz.pl/plik,31716,uchwala-nr-xxx-398-21.pdf>

11. Tamże

Pomoc w formie zasiłków celowych udzielana była na konkretne, uzasadnione potrzeby, zgłaszane przez mieszkańców, a także przyznawane z urzędu na wniosek pracownika socjalnego. Tymi formami pomocy objętych zostało 326 rodzin (osób w rodzinach 775). Na zasiłki celowe z budżetu gminy wydatkowano łącznie kwotę 171 046 zł wraz z zasiłkami celowymi specjalnymi w wysokości 50 331 zł.¹²

GOPS realizuje projekty socjalne mające na celu aktywizację i włączenie społeczne poszczególnych grup społecznych, w tym seniorów, dzieci i młodzież. Świadczone są także usługi opiekuńcze dla wybranych grup wsparcia, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi oraz przewlekle chorych. GOPS brał również udział w programie dożywiania dzieci i młodzieży „Posiłek w szkole i w domu” (625 osób objętych tym programem w 2020 roku¹³). Podsumowując, GOPS udzielił pomocy społecznej w różnych formach 1124 osobom z 494 rodzin mieszkających na terenie gminy¹⁴. Podsumowanie zbiorcze tych działań znajduje się poniżej.

Powody przyznawania pomocy, które wynikają z ustawy o pomocy społecznej.

Lp.	Powody korzystania z pomocy	Liczba rodzin
1	Ubóstwo	211
2	Długotrwała lub ciężka choroba	213
3	Niepelnosprawność	142
4	Bezrobocie	128
5	Potrzeba ochrony macierzyństwa	53
6	Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	51
7	Wielodzietność	33
8	Alkoholizm	11
9	Bezdomność	14
10	Przemoc w rodzinie	9
11	Narkomania	3
12	Sytuacja kryzysowa	1
13	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	8
14	Zdarzenia losowego	1

Źródło: Sprawozdanie MPiPS za rok 2020

12. Tamże

13. Tamże

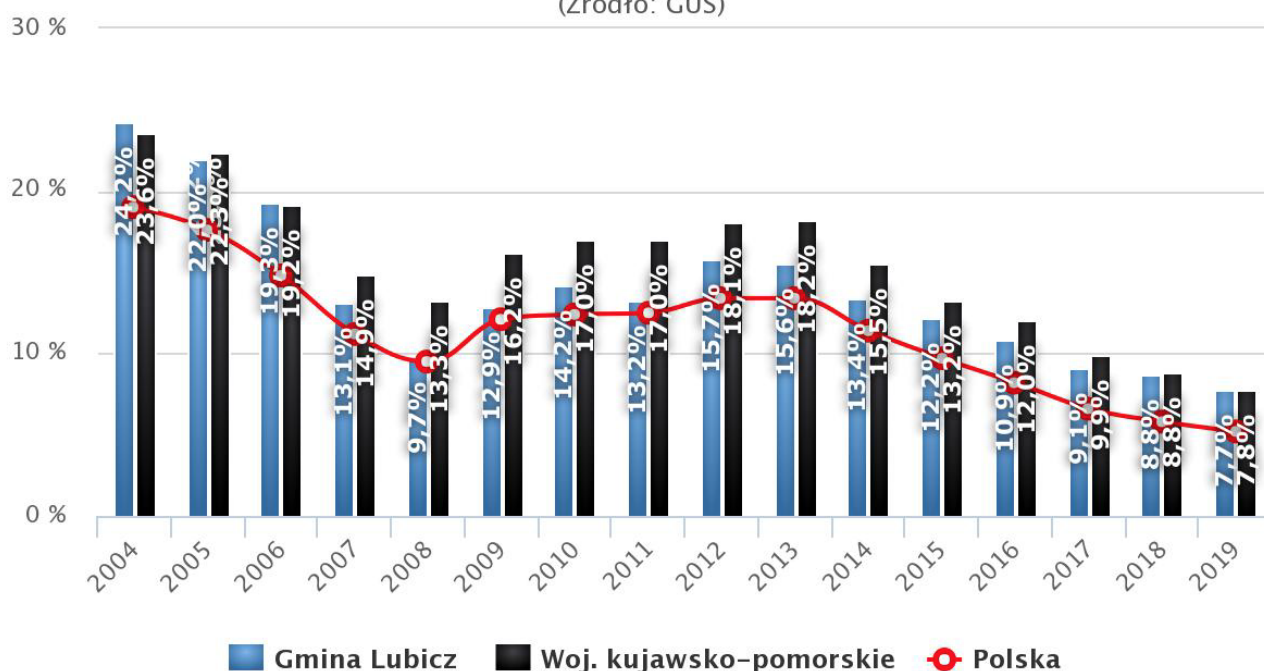
14. Tamże

2.5. Rynek pracy i potencjał ekonomiczny

W gminie Lubicz na 1000 mieszkańców pracuje 175 osób. Dla porównania wskaźnik ten wynosi dla województwa kujawsko-pomorskiego 231 osób, dla powiatu toruńskiego 150 osób, a dla samego Torunia 332 osoby¹⁵. Oznacza to, że gmina jest nieco powyżej średniej powiatowej, na którą składają się pozostałe gminy podmiejskie Torunia. Bezrobocie w gminie Lubicz na koniec 2019 roku wynosiło 7,7% (dla powiatu – 9,4%, dla województwa 7,8%) i częściej dotyczyło kobiet (10% wśród kobiet vs. 5,8% wśród mężczyzn). Jednocześnie stopa bezrobocia w ujęciu wieloletnim wciąż maleje, choć wciąż jest większa niż ogólnopolska.

Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Lubicz w latach 2004 – 2019

(Źródło: GUS)

https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubicz#rynek-pracy

Zgodnie z podmiejskim charakterem gminy Lubicz znacznie więcej osób wyjeżdża do pracy poza gminę, niż przyjeżdża do pracy na terenie gminy. Saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi – 501 osób¹⁶.

Przeciętne wynagrodzenie mieszkańca gminy wynosiło 3726,88 PLN brutto, co stanowiło 77,1% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto w Polsce (dla porównania w powiecie przeciętne wynagrodzenie wynosi dokładnie tyle samo, a w województwie 4139,21 PLN brutto)¹⁷. Dane pochodzą z 31.12.2018 roku. Rozwój potencjału gospodarczego gminy w tej dekadzie jest kluczowy, ponieważ celem jest przynajmniej wyrównania przeciętnego wynagrodzenia ze średnią województwa.

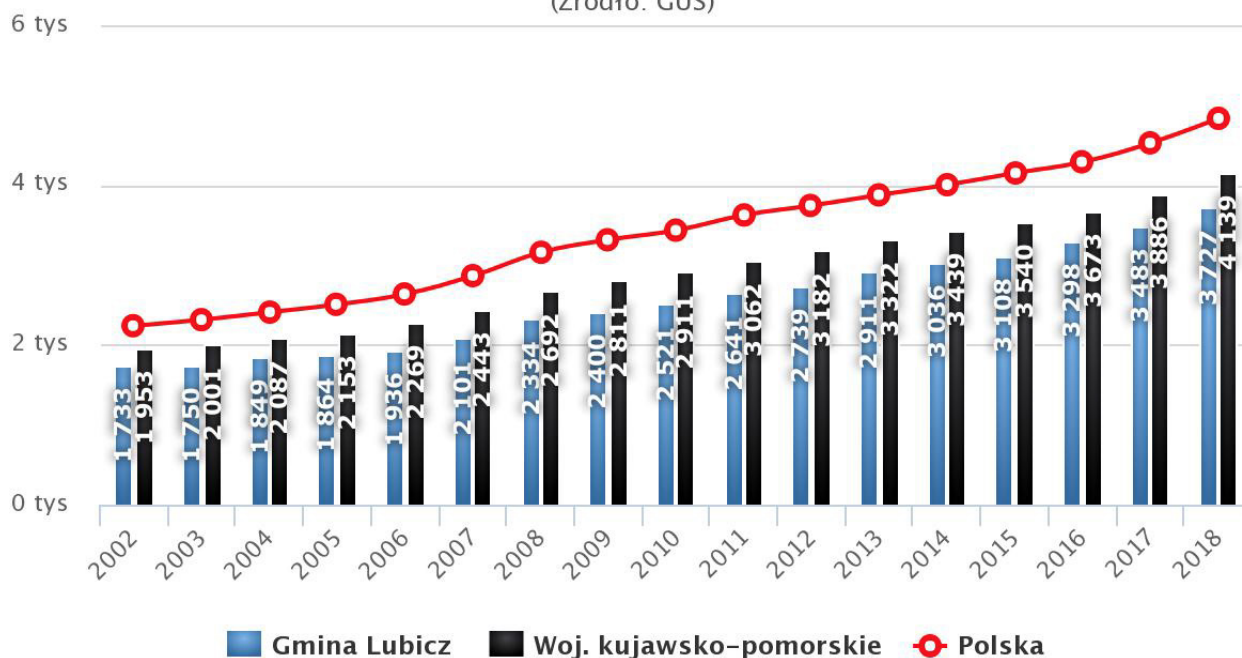
¹⁵. Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubicz#rynek-pracy

¹⁶. Tamże

¹⁷. Tamże

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w gminie Lubicz w latach 2002 – 2018

(Źródło: GUS)

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubicz#rynek-pracy

Rynek pracy pod kątem demograficznym wygląda następująco:

PRODUKCYJNE GRUPY WIEKU				% ↕ 123
(Źródło: GUS, 31.XII.2019)				
W wieku przedprodukcyjnym (<18 lat)				20,9%
Kobiety (w wieku przedprodukcyjnym)	19,6%	Mężczyźni (w wieku przedprodukcyjnym)	22,3%	
W wieku produkcyjnym				63,3%
Kobiety (18-59 lat)	59,8%	Mężczyźni (18-64 lata)	66,9%	
W wieku poprodukcyjnym				15,7%
Kobiety (59+ lat)	20,6%	Mężczyźni (64+ lata)	10,8%	

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubicz#rynek-pracy

W kolejnych latach z pewnością będzie zwiększał się odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym, co będzie stanowiło wyzwanie nie tylko dla rynku pracy, ale też dla instytucji pomocy społecznej i władz gminnych, które powinny prowadzić działania zmierzające do aktywizacji społecznej dynamicznie rosnącej kohorty wiekowej ludzi starszych.

Na terenie gminy Lubicz w 2019 roku działało 2341 podmiotów gospodarki narodowej. Prawie 1900 z nich były to jednoosobowe działalności gospodarcze. Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba firm na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym) wynosi w gminie Lubicz 183 na 1000 mieszkańców (na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym przypadają 183 firmy). Dla porównania wskaźnik ten dla powiatu wynosi 162. Oznacza to, że w gminie Lubicz drzemie duży potencjał gospodarczy, generowany przez liczne lokalne firmy. Struktura lokalnych firm wygląda następująco:

STAN REJESTRU (Źródło: GUS, 31.XII.2019)	
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON	2 341
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	22
Przemysł i budownictwo	619
Pozostała działalność	1 700
Podmioty nowo zarejestrowane w gminie Lubicz w 2019 roku	213
Podmioty wyrejestrowane w gminie Lubicz w 2019 roku	120
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 894

RODZAJ PRZEWAŻAJĄCEJ DZIAŁALNOŚCI (Źródło: GUS, 31.XII.2019)	
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według sekcji PKD 2007	
W związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych regulujących sposób zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, od danych według stanu na 31 grudnia 2014 r. istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON niewypełnionych pozycji dotyczących przewidywanej liczby pracujących, adresu siedziby, rodzaju przeważającej działalności oraz formy własności. W związku z powyższym dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem prezentowaną w danej podgrupie.	
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 894
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	471
Budownictwo	291
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	217
Przetwórstwo przemysłowe	193
Transport i gospodarka magazynowa	162
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	116
Pozostała działalność	106
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	91
Informacja i komunikacja	56
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	44
Edukacja	35
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	34
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	27
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	21
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	11
Górnictwo i wydobywanie	5

PODMIOTY WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI

(Źródło: GUS, 31.XII.2019)

Rozkład podmiotów gospodarki narodowej według klas wielkości

W związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych regulujących sposób zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, od danych według stanu na 31 grudnia 2014 r. istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON niewypełnionych pozycji dotyczących przewidywanej liczby pracujących, adresu siedziby, rodzaju przeważającej działalności oraz formy własności. W związku z powyższym dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem prezentowaną w danej podgrupie.

Mikro-przedsiębiorstwa (0-9 zatrudnionych)	2 248	2 248
Małe przedsiębiorstwa (10-49 zatrudnionych)	74	74
Średnie przedsiębiorstwa (50-249 zatrudnionych)	19	19
Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (<250 zatrudnionych)	2 341	2 341

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Lubicz#rejestr-regon

Gmina Lubicz pod względem struktury sektora prywatnego nie odbiega od cech charakterystycznych dla obszaru całej Polski. Zdecydowanie przeważają w tej strukturze mikroprzedsiębiorstwa, a zwłaszcza jednoosobowe działalności gospodarcze. Dominującym sektorem działalności są usługi, głównie handel.

Podsumowując, lokalni przedsiębiorcy to bardzo ważna grupa mieszkańców, którzy tworzą miejsca pracy, a ich firmy generują dochód dla właścicieli, lokalnej społeczności i dla budżetu gminy. Co więcej, gmina Lubicz pozytywnie wyróżnia się na tle powiatu pod kątem wskaźnika przedsiębiorczości. Dlatego tak ważne jest ujęcie potrzeb lokalnych firm w strategii rozwoju gminy na kolejne lata.

2.6. Wpływ sąsiednich gmin na rozwój gminy Lubicz

Gmina Lubicz tworzy wraz z sąsiednimi gminami układ funkcjonalny, który w niedalekiej przyszłości ma tworzyć „Miejski Obszar Funkcjonalny Torunia” (zwany dalej MOF), co znalazło też swoje odzwierciedlenie w zapisach „Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategii Przyspieszenia 2030+”¹⁸. Dzięki MOF gmina Lubicz będzie mogła korzystać z instrumentów finansowych przeznaczonych dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (zwanych dalej ZIT). Oznacza to też szereg korzyści dla gminy, takich jak:

Źródło: <https://www.torun.pl/pl/tak-dla-miejskiegoobszaru-funkcjonalnego-torunia>

18. Źródło: <https://samorząd.pap.pl/klub-samorzadowy/torun/kategoria/aktualnosci/torun-tak-dla-miejskiegoobszaru-funkcjonalnego>

- tworzenie silnych relacji między poszczególnymi jednostkami samorządu terytorialnego wchodzącymi w skład MOF;
- zwiększenie potencjału gospodarczego gminy poprzez przynależność do MOF i jego projektach rozwojowych oraz partycypacja w ZIT;
- prowadzenie zintegrowanego zarządzania terytorialnego w ramach MOF;
- realizacja projektów infrastrukturalnych i społecznych w ramach ZIT.

Gmina Lubicz jest gminą podmiejską, podobnie jak gminy sąsiadujące: Łysomice i Obrowo. Sąsiedztwo dużego miasta, jakim jest Toruń, ma wpływ na gminę zarówno pozytywny, jak i negatywny. Do pozytywów zaliczyć należy:

- bliskość dużego i atrakcyjnego rynku pracy dla mieszkańców gminy;
- bliskość rozbudowanej oferty edukacyjnej, społecznej i kulturalnej;
- rozwój komunikacji miejskiej na terenie gminy;
- dostęp do dużego rynku pracowników dla firm z terenu gminy;
- dynamiczny wzrost liczby ludności w związku z migracją mieszkańców z Torunia na teren gminy Lubicz.

Sąsiedztwo Torunia powoduje też szereg negatywnych zjawisk:

- zjawisko „sypialni miasta” – spora część mieszkańców mieszka na terenie gminy Lubicz, ale pracuje, uczy się i spędza czas wolny w Toruniu, przez co ich więź z gminą, jako miejscem życia słabnie;
- problemy komunikacyjne (korki drogowe) związane z dużym natężeniem ruchu kołowego na linii Toruń – gmina Lubicz, co wynika z codziennych migracji ludności do pracy lub szkoły;
- intensywne osadnictwo na terenie gminy związane ze zjawiskiem suburbanizacji pociągą za sobą duże wyzwania techniczne i finansowe związane z rozbudową infrastruktury liniowej do nowych gospodarstw domowych;
- słaba integracja nowych mieszkańców z dotychczasowymi.

Wpływ sąsiednich gmin na gminę Lubicz jest pozytywny w kontekście współpracy przy międzygminnych projektach infrastrukturalnych, kulturalnych i społecznych. Dobrym przykładem takiego współdziałania jest Lokalna Grupa Działania „Podgrodzie Toruńskie”, w ramach której gminy: Lubicz, Obrowo i Wielka Nieszawka współpracują ze sobą i realizują projekty już od 15 lat. Negatywny wpływ, wynikający z sąsiedztwa nie tylko Torunia, ale i innych gmin podmiejskich (Obrowo, Kowalewo Pomorskie, Ciechocin czy Czernikowo) ma wzmożony ruch samochodowy na drogach krajowych nr 10 i nr 15, co skutkuje notorycznymi korkami i problemami z wydłużonym dojazdem mieszkańców gminy Lubicz do swoich domów.

2.7. Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna

Gmina Lubicz posiada rozbudowaną siatkę dróg różnych klas i pod zarządem różnych instytucji:

- autostradę A1 (w tym 2 węzły autostradowe na terenie gminy: Turzno oraz Lubicz) oraz fragment drogi ekspresowej A1 w śladzie autostrady (od mostu na Wiśle do węzła Lubicz) – zarządcą jest GDDKiA;
- drogi krajowe nr 10 (od węzła Lubicz do wschodniej granicy gminy) i nr 15 (od granicy z Toruniem w Grębocinie do granicy gminy za Gronowem) – zarządcą jest GDDKiA;
- drogi wojewódzkie nr 552 (od granicy gminy z gminą Łysomice do Lubicza), nr 657 (Złotorya – Lubicz Górny), nr 654 (od granicy z Toruniem w Kaszczorku do południowej granicy gminy w Grabowcu) pod zarządem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- drogi powiatowe: 2009C (Brzeźno – Młyniec – Lubicz Górny), 2010C (Turzno – Rogówko – Lubicz Dolny), 2030C (Turzno – Gronowo), 2035C (Młyniec Pierwszy – Jedwabno – Toruń), 2036C (Krobia – Mierzynek – Młyniec Drugi) – pozostające pod zarządem Starostwa Powiatowego w Toruniu;
- drogi gminne o łącznej długości 234 km, z czego dróg o nawierzchni bitumicznej istnieje 60 km, a o nawierzchni gruntowej 174 km¹⁹.

Bieżąca budowa nowych i modernizacja istniejących dróg jest prowadzona w oparciu o dokument „Harmonogram wykonania budowy/przebudowy dróg w gminie Lubicz w latach 2019-2023”²⁰. Rozbudowana sieć drogowa oraz skomplikowana struktura zarządcza poszczególnych dróg powoduje duże utrudnienia w optymalizacji układu drogowego gminy Lubicz (aby móc przebudować/zmodernizować skrzyżowanie, zjazd czy fragment drogi, bardzo często potrzebne są zgody kilku zarządców, co mocno wydłuża okres planowania i przygotowania do robót drogowych, a w niektórych wypadkach wręcz uniemożliwia podjęcie działań). Aktualnie największymi wyzwaniami komunikacyjnymi gminy jest upłynnienie ruchu na często zakorkowanej DK10, co spowodowane jest dużym natężeniem zarówno w ruchu krajowym (na trasie Gniezno – Toruń – Olsztyn), jak i lokalnym, ponieważ z DK10 korzystają też w drodze do i z Torunia mieszkańcy gmin ościennych, Obrowa i Czernikowa. Dlatego jednym z kluczowych wyzwań ujętych w tej strategii są projekty związane z przebudową sieci drogowej w taki sposób, aby zmniejszyć ruch lokalny na DK10 i tym samym rozładować korki w godzinach porannego i popołudniowego szczytu.

Na terenie gminy funkcjonują 4 linie dzienne MZK (21, 23, 35, 37) – wyłącznie dla potrzeb mieszkańców gminy Lubicz:

- linia 21 Toruń – Gronowo (przez Kolonię Papowską i Grębocin);
- linia 23 Toruń – Kopanino (przez Złotoryę);
- linia 35 Toruń – Lubicz, Krobia;
- linia 37 Toruń – Gronowo (przez Kolonię Papowską i Grębocin);

oraz 2 linie dzienne MZK (45 i 46) – kursujące do innych gmin, ale z przystankami na terenie gminy Lubicz:

19. Źródło: <https://www.bjp.lubicz.pl/plik,31003,szczegoly.pdf>

20. Źródło: <https://www.lubicz.pl/plik,29986,harmonogram-budowy-i-przebudowy-drog-gminnych-do-roku-2023.pdf>

- linia 45 Toruń – Lubicz – Szembekowo – Obrowo;
- linia 46 Obrowo – Osiek – Grabowiec – Toruń.

Oprócz MZK pasażerów gminy Lubicz przewozi, na 3 liniach, wybrany w trybie przetargowym, prywatny przewoźnik - firma POL-BUS:

- linia 105 Złotorya – Toruń (przez Nową Wieś);
- linia 106 Lubicz Górny – Toruń (przez: Krobię, Mierzynek, Młyniec Drugi, Młyniec Pierwszy, Brzezinko, Rogówko, Jedwabno, Lubicz Dolny);
- linia 107 Młyniec Drugi – Lubicz Dolny (przez: Młyniec Pierwszy, Jedwabno, Rogówko, Rogowo, Grębocin)²¹.

Przez teren gminy przebiegają także linie kolejowe:

- linia kolejowa nr 353 Poznań – Inowrocław – Toruń – Ława – Skandawa, ze stacjami w gminie Łysomice (Papowo Toruńskie, Turzno); jest to linia znaczenia państwowego, pierwszorzędna, dwutorowa, zelektryfikowana, stacja w Papowie Toruńskim tuż przy granicy gminy Lubicz;
- linia kolejowa nr 27 Toruń – Sierpc, ze stacją w Lubiczu Dolnym; jest to linia znaczenia państwowego, drugorzędna, jednotorowa. Projektowana jest budowa peronu kolejowego w Lubiczu Górnym.

Na terenie gminy Lubicz istnieje infrastruktura telekomunikacyjna i internetowa obsługiwana przez Orange oraz Netię. Dostępna jest też sieć komórkowa wszystkich głównych operatorów: T-Mobile, Plus, Orange i Play. Istotną potrzebą z punktu widzenia dalszego rozwoju gminy jest poprawa szybkości łączności internetowych, w tym położenie na terenie gminy w przyszłości infrastruktury światłowodowej.

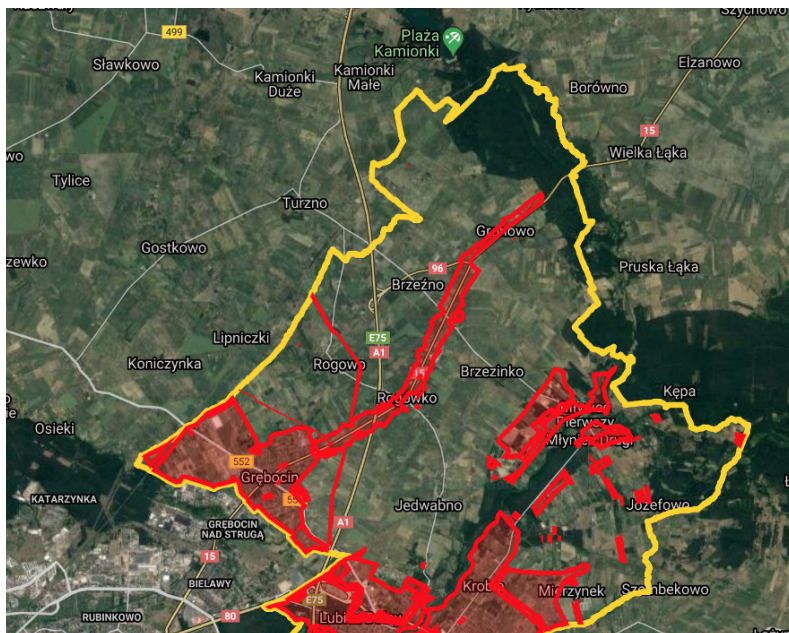
Dla mieszkańców gminy Lubicz podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę jest ujęcie wód powierzchniowych z rzeki Drwęcy i infiltracyjnych wód podziemnych w Jedwabnie. Aktualnie wszystkie wsie w gminie są praktycznie w maksymalnym stopniu zwodociągowane (stopień zwodociągowania gminy wynosi ok. 95%). Całkowita długość sieci wodociągowej wynosi 207,94 km. Odbiór wody szacuje się na poziomie ok 1700 m³ na dobę.

Aktualnie w dużej części gminy ścieki gromadzone są w przydomowych zbiornikach bezodpływowych i wywożone wozami asenizacyjnymi. Na terenie gminy działa oczyszczalnia zbiorowa we wsi Lubicz Górny. Oczyszczalnia ścieków we wsi Gronowo wymaga gruntownej modernizacji. Poza ww, oczyszczalniami grupowymi w gminie działają oczyszczalnie indywidualne przydomowe.

Na obszarze gminy Lubicz obowiązują 42 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (Młyniec Drugi – siedem planów, Mierzynek – pięć planów, Grębocin i Lubicz Dolny – cztery plany, Grabowiec – dwa plany, Rogówko – dwa plany, Józefowo – dwa plany, Młyniec Pierwszy – dwa plany, Grabowiec – dwa plany, Gronowo – dwa plany, pas terenu pod gazociąg wysokiego ciśnienia, tereny komercyjne przy drodze „Olsztyńskiej”, tereny pod eksploatację kruszywa, plan Krobi, Lubicza Górnego i Mierzynka, plan Krobi i Mierzynka, Kopanino, Złotorya, Nowa Wieś, Grabowiec, Jedwabno, Rogowo, Brzezinko, Gronówko,

21. Źródło: <https://www.bip.lubicz.pl/plik,29732,szczegoly.pdf>

Lubicz Górny – po jednym planie) oraz 47 zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Lubicz – część północna – przegląd miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Źródło: <https://www.lubicz.pl/7494,plany-zagospodarowania>

Gmina Lubicz – część południowa – przegląd miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Źródło: <https://www.lubicz.pl/7494,plany-zagospodarowania>

System elektroenergetyczny województwa kujawsko-pomorskiego pracuje w oparciu o Krajowy System Elektroenergetyczny (KSE) o napięciach 220 i 400 kV oraz o własne źródła energii elektrycznej, wytwarzanej w elektrociepłowniach i elektrowniach wodnych. Województwo zasilane jest liniami najwyższych napięć, a następnie przez układ transformacji zasilana jest sieć elektroenergetyczna 110 kV, która w pewnym sensie jest siecią lokalną. Stacje transformatorowe 110/15 kV zlokalizowane są w poszczególnych miastach, zabezpieczając zasilanie stacji transformatorowych 15 kV/0,4 kV na terenach poszczególnych miast i okolic. Takimi źródłami zasilania dla obszaru gminy Lubicz są GPZ-y 110 kV/15 kV zlokalizowane w Toruniu i Kowalewie Pomorskim oraz na obszarze gminy w rejonie ujęcia wody na Drwęcy. Aktualnie wszystkie stacje transformatorowe WN posiadają rezerwy mocy, umożliwiające dalszy wzrost poboru mocy.

Na terenie gminy zlokalizowane są odcinki następujących linii wysokiego napięcia:

- elektroenergetyczna linia 220 kV relacji Włocławek – Toruń-Elana, dla której obowiązuje strefa ochronna 40 m, licząc od osi linii w obie strony,
- elektroenergetyczna linia 110 kV relacji GPZ Kawęczyn – GPZ Drwęca – GPZ Toruń, dla której obowiązuje strefa ochronna 20 m, licząc od osi linii w obie strony,
- elektroenergetyczna linia 110 kV relacji GPZ Kowalewo – GPZ Lubicz – GPZ Toruń-Elana, dla której obowiązuje strefa ochronna 20 m, licząc od osi linii w obie strony.

W oparciu o stacje transformatorowe WN na terenie gminy pracuje sieć średniego napięcia (15 kV), którą stanowi 6 linii magistralnych oraz sieć rozgałęźna 15 kV wraz z 151 stacjami transformatorowymi o napięciu 15 kV/0,4 kV, głównie napowietrznymi o mocy 160÷250 MVA. W sieci tej pracuje 7 wnetrzowych stacji transformatorowych o mocy 400÷630 kVA, zlokalizowanych w obrębie miejscowości Lubicz Dolny i Górny. Z tego systemu zasilana jest sieć 0,4 kV prowadzona bezpośrednio do odbiorców energii elektrycznej.

Przez zachodnie tereny gminy Lubicz przebiega magistralny gazociąg wysokiego ciśnienia średnicy Dn 400 mm, relacji Włocławek – Gdańsk, zasilający w głównej mierze miasta województwa kujawsko-pomorskiego oraz miasta Wybrzeża. Równolegle do istniejącej magistrali ułożony jest gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 500 mm, relacji Włocławek – Gdynia. Inwestycja ta została zakończona i obiekt został oddany do eksploatacji pod koniec września 2011 r. Magistrala jest źródłem zasilania w głównej mierze dla miast położonych na północy Polski, zatem już istniejący gazociąg DN 400 mm można w pełni wykorzystać dla odbiorców na obszarze województwa kujawskopomorskiego.

W kierunku wschód – zachód, jako odgałęzienie od magistrali, przebiega przez teren gminy gazociąg wysokiego ciśnienia o średnicy Dn 80 mm zasilający miasto Kowalewo Pomorskie. Ze względu na małą przepustowość nie może on być źródłem gazu dla obszaru Gminy Lubicz. Wokół przewodów gazowych wysokiego ciśnienia obowiązują strefy ochronne, które wynoszą: 30 m na stronę od osi dla gazociągu Dn 80 mm, 30 m na stronę od osi dla gazociągu Dn 400 mm i 35 m na stronę od osi dla gazociągu Dn 500 mm. Zgodnie z opracowaną przez GAZOPROJEKT – Wrocław koncepcją gazyfikacji, źródłem zasilania obszaru będzie istniejąca stacja redukcyjno-pomiarowa gazu I stopnia zlokalizowana we wsi Gręboćcin, bezpośrednio przy gazociągu Dn 400 mm. W gminie Lubicz istnieje dość rozbudowana sieć gazociągowa. Do sieci gazowej podłączone są posesje oraz podmioty gospodarcze

w części miejscowości: Lubicz Górny (w tym budynki wielorodzinne), Lubicz Dolny, Krobia, Nowa Wieś, Złotoria. Warto zauważyć, że w Lubiczu Górnym i Lubiczu Dolnym z sieci gazowej korzystają liczne budynki wielorodzinne. Prócz uzupełnień istniejących sieci operująca na terenie gminy firma DUON zamierza wkrótce przystąpić do gazyfikacji miejscowości Grębocin. Obecnie z gazu ziemnego z sieci na terenie gminy korzysta ponad 1150 gospodarstw domowych i prawie 55 innych podmiotów.

2.8. Potencjał kulturalny i turystyczny

O przydatności turystycznej gminy Lubicz decyduje bogactwo i różnorodność dziedzictwa kulturowego; główną rolę odgrywa będąca osią gminy Drwęca. To ona przez wieki była rzeką graniczną, dzielącą światy polityczny, społeczny, gospodarczy, kulturowy, a nawet kulinarny. Ale była też elementem rozwojowym budownictwa, przemysłu, rolnictwa i przetwórstwa. Skupiała wokół siebie rybaków, flisaków, rolników, rzemieślników, stan duchowny. Stąd dobra kultury zachowane z tej bogatej tradycji historycznej gminy to:

- 1) zespoły dworsko-parkowe w Brzezinku, Grębocinie, Gronowie, Gronówku, Jedwabnie i Mierzynku;
- 2) obiekty sakralne wraz z wyposażeniem, wpisane do rejestru zabytków – w Grębocinie, Młyńcu Drugim, Rogowie i Złotorii oraz inne kościoły i kaplice na terenie gminy;
- 3) ruiny zamku w Złotorii;
- 4) grodziska wczesnośredniowieczne w Gronowie i Jedwabnie;
- 5) Kaplica św. Rocha w Brzeźnie;
- 6) Muzeum Piśmiennictwa i Drukarni w Grębocinie.

Ponadto na terenie gminy działa Gminna Biblioteka Publiczna wraz z 5 swoimi filiami, prowadząc intensywną działalność kulturalną i animacyjną. Obiekty te są równomiernie rozmieszczone na terenie całej gminy.

Na obszarze gminy znajdują się też następujące elementy infrastruktury turystyczno-wypoczynkowej, na które składają się:

- tereny wraz z urządzonym kąpieliskiem nad jeziorem Józefowo;
- gospodarstwo jeździeckie AGROFOOD w Grabowcu wraz z bazą noclegową i gastronomiczną;
- gospodarstwo jeździeckie „Młyńska Struga” w Grabowcu wraz z bazą noclegową;
- obiekty bazy gastronomicznej i hotelarskiej;
- szlaki turystyczne (piesze, rowerowe i kajakowe);
- pomosty dla kajakarzy wzdłuż Drwęcę;
- tereny zielone częściowo zagospodarowane wokół ruin w Złotorii;
- ścieżka historyczna „Trakt Jedwabno”;
- 34 place zabaw i siłownie zewnętrzne wraz z nowo powstałym kompleksem na placu Niepodległości w Lubiczu Górnym (pumptrack, skatepark, plac zabaw, siłownia, amfiteatr);
- park 8 Marca w Złotorii.

Występujące na terenie gminy formy rekreacji i wypoczynku związane są przede wszystkim z wodami otwartymi i lasami. Aktualnie dla celów turystycznych wykorzystywane są wody rzeki Drwęcy i jeziora Józefowo. Rzeka Drwęca wykorzystywana jest głównie dla zorganizowanych spływów kajakowych (szlak nieoznaczony, w bardzo niewielkim stopniu zagospodarowany dla tego rodzaju użytkowania w miejsca postojowe, noclegowe, odpowiednia obsługa szlaku). W strefie brzegowej rzeki istnieją tereny możliwe do wykorzystania dla tych form zagospodarowania turystycznego. Są to niewielkie obszary w rejonach miejscowości Młyniec, Jedwabno, Lubicz i Złotoria.

Jezioro Józefowo należy do wód otwartych o niższej klasie przydatności turystycznej. Nad jeziorem w Józefowie organizowane jest od 3 lat gminne kąpielisko. Atutami akwenu są: położenie wśród zieleni, urozmaicona konfiguracja terenu, dobra dostępność brzegowa, brak zagrożeń zewnętrznych, bliskość wschodniej części miasta Torunia. Jezioro jest wykorzystywane turystycznie, jednak rosnące zapotrzebowanie na usługi rekreacyjno-wypoczynkowe w tym rejonie stwarza konieczność pełniejszego zagospodarowania terenów przyległych.

Wartość do wykorzystania w przyszłości stanowi teren gminny przy ul. Owocowej w Grębocinie, gdzie dotychczas odbywały się sporadycznie wydarzenia (dożynki, festyny, misteria). Miejsce to ma ogromny potencjał do wykorzystania zarówno w dziedzinie rekreacji, jak i kultury.

Na terenie gminy znajdują się też liczne szlaki turystyczne:

a) piesze:

- szlak żółty, fragment Europejskiego długodystansowego szlaku pieszego E11, relacji Toruń – Radomno (160 km);
- szlak niebieski, relacji Ciechocin – Chełmża (40 km);
- ścieżka przyrodnicza „Eko-Drwęca”;

b) motorowe:

- szlak Kopernikowski, relacji Toruń – Olsztyn – Gdańsk – Malbork – Toruń (670 km);
- szlak Grunwaldzki, relacji Toruń – Grunwald (150 km);
- szlak Tysiąclecia, relacji Poznań – Olsztyn (370 km);
- Droga Tysiąca Jezior Południowa, relacji Ogrodniki – Olsztyn – Toruń – Gorzów Wielkopolski – Krajniki Dolne;

c) rowerowe:

- szlak żółty, relacji Toruń – Młyniec (28 km);
- szlak zielony, relacji Toruń – Radomno (130 km);
- szlak z biegiem Drwęcy, relacji Toruń – Brodnica (80 km);
- szlak relacji Toruń – Osiek (19 km);
- szlak relacji Toruń (Fort I) – Lubicz Dolny (11 km);
- szlak Ziemia Pałaców – Grębocin – Lubicz (14 km);
- szlak Dolna Drwęca – Lubicz – Kopanino (17 km);

d) wodne:

- szlak na rzece Drwęcy – szlak kajakowy o długości 234 km, rozpoczynający się w Ostródzie, kończący przy ujściu do Wisły, niskie zainwestowanie turystyczne na terenie gminy;
- szlak na rzece Wiśle – szlak żeglowny o długości 940 km, brak zainwestowania turystycznego na terenie gminy.

Gmina Lubicz posiada duży potencjał turystyczny i rekreacyjny, który może być atrakcyjny nie tylko dla mieszkańców, ale też i dla turystów. Jednocześnie dość słabo rozwinięta infrastruktura sprawia, że potencjał ten nie jest w pełni wykorzystany i monetizowany.

3. Konsultacje społeczne na temat kierunków rozwoju gminy Lubicz w latach 2021-2028

Niniejsza „Strategia rozwoju gminy Lubicz na lata 2021-2028” została stworzona w oparciu o szereg źródeł informacji zastanych (dokumenty) oraz wygenerowanych (warsztaty i badania) oraz jest odpowiedzią na wyzwania sygnalizowane zarówno przez mieszkańców gminy, jak i ekspertów w dziedzinach związanych z obszarami strategicznej interwencji.

3.1. Metodologia pozyskiwania informacji

Zbieranie danych koniecznych do stworzenia dokumentu strategicznego odbywało się w trójnasób:

- Poprzez analizę dokumentów strategicznych i ich weryfikację względem stanu obecnego. Przedmiotem analizy były takie dokumenty, jak: „Strategia rozwoju gminy Lubicz na lata 2013-2020”, „Program Rozwoju Powiatu Toruńskiego na lata 2021-2030” oraz „Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+”;
- Poprzez panel ekspertów w formie trzech warsztatów z trzema zespołami roboczymi, złożonymi ze specjalistów z dziedzin związanych z obszarami strategicznej interwencji: urzędnikami gminnymi, radnymi z Rady Gminy Lubicz i Rady Powiatu Toruńskiego, specjalistami do spraw przedsiębiorczości, infrastruktury technicznej, edukacji, promocji, pomocy społecznej i ochrony środowiska;
- Poprzez konsultacje z mieszkańcami w formie badania opinii i potrzeb w trzech wyznaczonych obszarach strategicznej interwencji. Badanie ankietowe odbyło się w dniach 22-28 marca 2021 roku i było skierowane zarówno do osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, jak i do przedsiębiorców (dla obu grup osobne, nieznacznie różniące się od siebie kwestionariusze, które są załącznikiem do niniejszej strategii). Szczegóły badania zostaną omówione w punkcie nr 3.3.

3.2. Warsztaty strategiczne – przebieg i wnioski

Warsztaty strategiczne odbyły się w ciągu 3 dni (15, 17, 19 lutego) dla kolejnych

obszarów strategicznej interwencji: usługi publiczne, rekreacja i ochrona środowiska; potencjał gospodarczy i ostatnie spotkanie poświęcone było infrastrukturze technicznej. Poniżej zaprezentowany jest skład osobowy poszczególnych zespołów roboczych:

Zespół ds. rozwoju usług publicznych, rekreacji i ochrony środowiska:

• **Jarosław Nadolski – przewodniczący zespołu**

- Zbigniew Barcikowski
- Agnieszka Janiaczyk-Dąbrowska
- Dorota Kamińska
- Teresa Klawińska
- Małgorzata Łęc-Sienkiewicz
- Jolanta Nikiel
- Aldona Peregończuk
- Agnieszka Rudowska
- Andrzej Siemianowski
- Anna Sikorska

Zespół ds. rozwoju potencjału gospodarczego gminy:

• **Wojciech Rakowiecki – przewodniczący zespołu**

- Mirosław Jackiewicz
- Justyna Krzczot
- Magdalena Lisewska
- Marek Pilewski
- Mariusz Romanowski
- Kazimierz Rybacki
- Zbigniew Szczepański
- Sławomir Szczęśniak
- Krzysztof Wilczyński

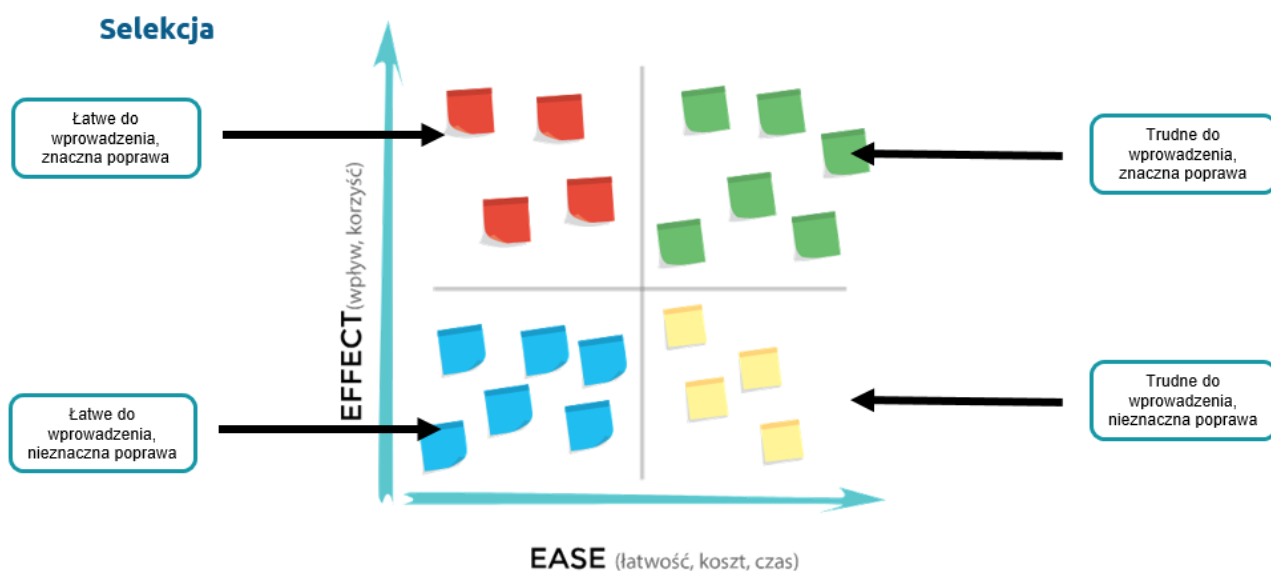
Zespół ds. rozwoju infrastruktury technicznej:

• **Tomasz Rafiński – przewodniczący zespołu**

- Grzegorz Karpiński
- Alicja Konieczka
- Andrzej Krawulski
- Miłosz Morawiak
- Marek Nicewicz
- Tomasz Pich
- Dorota Pruszyńska
- Marcin Różycki
- Krzysztof Zając

Wszystkie spotkania zostały przeprowadzone według tego samego scenariusza i z użyciem tych samych narzędzi pracy projektowej. Warsztaty miały następujący przebieg:

1. Omówienie celu warsztatów.
2. Analiza wykonania „Strategii rozwoju gminy Lubicz na lata 2013-2020” w zakresie danego obszaru strategicznej interwencji.
3. Analiza SWOT dotycząca obszaru strategicznej interwencji.
4. Wyodrębnienie drogą dyskusji kluczowych podobszarów / głównych tematów burzy mózgów.
5. Burza mózgów – praca w podgrupach i generowanie pomysłów mających na celu rozwiązanie problemów zasygnalizowanych w danych podobszarach. Burzę mózgów przeprowadzono według metody 635 dostosowanej do liczebności grupy. W ramach pracy uczestnicy mieli nie tylko wygenerować pomysł, ale też wstępnie go zoperacjonalizować (nazwa pomysłu, opis stanu obecnego, opis stanu docelowego, przyczyna stanu obecnego, opis wdrożenia pomysłu i podmiot za to odpowiedzialny).
6. Prezentacja pomysłów i ich weryfikacja za pomocą macierzy „Ease and effect” – pomysły były szeregowane na jednym z 4 pól macierzy.

Źródło: opracowanie własne

7. Ostatnim etapem była gradacja pomysłów metodą MosCow: must be (zadania, które muszą się znaleźć w strategii), should be (zadania, które powinny się znaleźć w strategii), could be (zadania, które mogłyby się znaleźć w strategii) oraz won't be (zadania, które nie będą realizowane). Priorytetowe zadania, dodatkowo zweryfikowane za pomocą badania ankietowego wśród mieszkańców, jak i ostatecznie zweryfikowane przez władze gminy zostaną opisane w punkcie nr 5 – „Strategia rozwoju gminy Lubicz”.

3.3. Badanie ankietowe wśród mieszkańców – założenia, przebieg i wnioski

Badanie opinii mieszkańców Gminy Lubicz na temat infrastruktury technicznej gminy, usług publicznych i kwestii gospodarczych oraz badanie opinii przedsiębiorców działających na terenie gminy Lubicz na temat ich potrzeb w zakresie wsparcia biznesu odbyło się 22-28 marca 2021 roku na terenie gminy Lubicz. Badanie zostało przeprowadzone w formie ankiety, a jej kwestionariusz dostępny był zarówno w formie elektronicznej (dostępny na stronach: www.lubicz.pl, www.bip.lubicz.pl, a także na stronie gminy na portalu Facebook: www.facebook.com/gminalubicz) oraz w formie papierowej do pobrania w Urzędzie Gminy Lubicz, Urzędzie Stanu Cywilnego, Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej oraz u sołtysów.

W trakcie trwania konsultacji wypełnionych zostało 421 kwestionariuszy w wersji dla osób fizycznych oraz 33 kwestionariusze w wersji dla przedsiębiorców. Łącznie wypełniono 454 kwestionariusze, które poddano analizie i interpretacji w ramach przeprowadzonego badania.

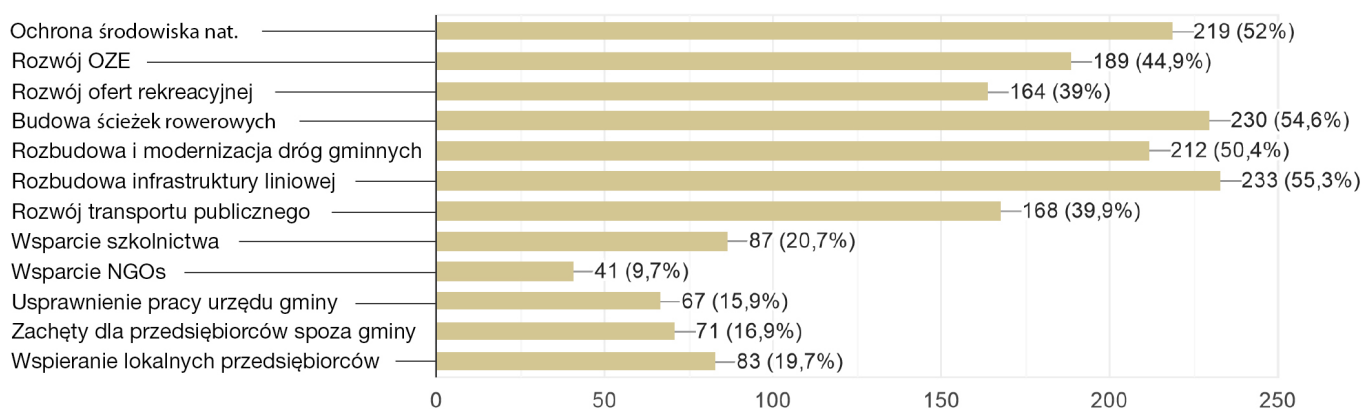
Mieszkańcy (osoby fizyczne) wśród 5 najpilniejszych obszarów problemowych wskazywali kolejno:

- Rozbudowę infrastruktury liniowej (sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i oświetlenia dróg) – 233 wskazania;
- Budowę ścieżek rowerowych – 230 wskazań;
- Rozbudowę i modernizację sieci dróg gminnych (w tym budowę mostu przez Drwęcę) – 212 wskazań.

Warto zauważyć, że kwestie ekologiczne również znalazły się wysoko (ochrona środowiska naturalnego – 219 głosów; rozwój OZE – 189 głosów).

Wskaż 5 obszarów problemowych, które wymagają pilnej interwencji władz gminnych i powinny być traktowane priorytetowo w strategii rozwoju na lata 2021 – 2028.

421 odpowiedzi

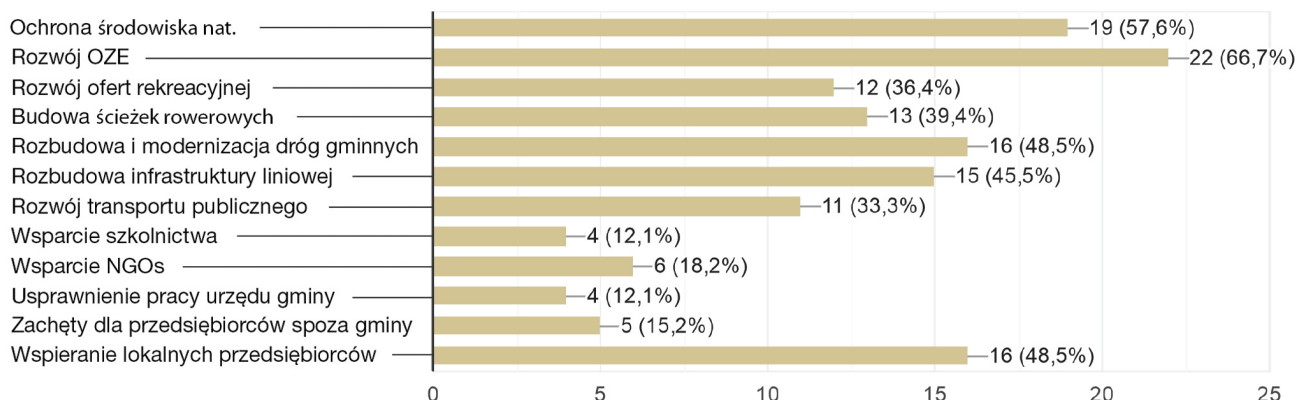

Źródło: materiały własne.

W grupie przedsiębiorców priorytetami były: kwestie ekologiczne (rozwój OZE – 22 głosy, ochrona środowiska naturalnego – 19 głosów), a także wsparcie lokalnych przedsiębiorców (16 głosów), rozwój i modernizacja sieci drogowej (16 głosów) i infrastruktury liniowej (15 głosów).

Wskaż 5 obszarów problemowych, które wymagają pilnej interwencji władz gminnych i powinny być traktowane priorytetowo w strategii rozwoju na lata 2021 – 2028.

33 odpowiedzi

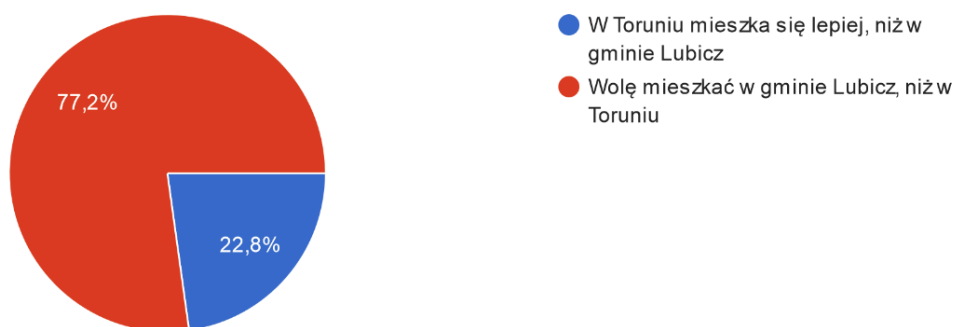

Źródło: materiały własne.

Mieszkańcy pozytywnie oceniają zamieszkanie na terenie gminy Lubicz. Zdecydowana większość ankietowanych woli mieszkać w naszej gminie niż w Toruniu lub innej gminie ościennej.

Zaznacz zdanie, z którym zgadzasz się bardziej

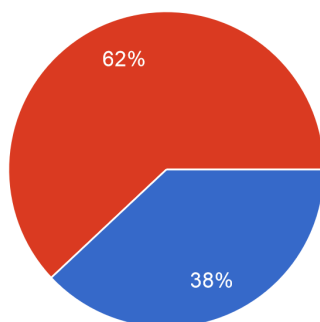
421 odpowiedź

Źródło: materiały własne.

Zaznacz zdanie, z którym zgadzasz się bardziej

421 odpowiedzi

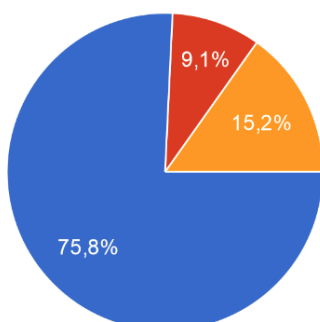
- Myszę, że w innych gminach powiatu toruńskiego mieszka się lepiej, niż w gminie Lubicz
- Nie zamienię miejsca zamieszkania z gminy Lubicz na inną gminę z okolicy.

Źródło: materiały własne.

Z kolei przedsiębiorcy w większości pozytywnie oceniają sąsiedztwo Torunia w kontekście prowadzonych przez nich przedsiębiorstw.

Czy bliskie sąsiedztwo Torunia pomaga w prowadzeniu firmy na terenie gminy Lubicz

33 odpowiedzi

- Tak
- Nie
- To zależy

Źródło: materiały własne.

Mieszkańcy wskazują też jednoznacznie na szczegółowe problemy wymagające poprawy, takie jak:

- oświetlenie chodników;
- remonty i przebudowy istniejących dróg gminnych;
- rozwój sieci kanalizacyjnej i gazowej;
- potrzeba wsparcia ze strony gminy w aplikowaniu o środki zewnętrzne na inwestycje w OZE (przede wszystkim w panele fotowoltaiczne);
- rozbudowa sieci dróg rowerowych;
- rozbudowa zielonych terenów rekreacyjnych.

Potrzeby mieszkańców, które zostały zasygnalizowane w badaniu, były przedmiotem dalszych analiz i zostały wzięte pod uwagę przy konstruowaniu strategii rozwoju gminy Lubicz.

4. Obszary strategicznej interwencji – analiza problemów

W toku pracy warsztatowej i badawczej wyodrębnione zostały trzy obszary strategicznej interwencji, czyli takie sfery funkcjonowania gminy, które wymagają podjęcia działań opisanych w dalszych punktach strategii. Wszystkie obszary strategicznej interwencji zostały poprzedzone gruntowną analizą za pomocą matrycy SWOT. W ramach warsztatów uczestnicy poszczególnych grup roboczych zdiagnozowali silne i słabe strony funkcjonowania gminy w każdym z tych obszarów, a także szanse i zagrożenia dla rozwoju tych obszarów, wynikające z czynników zewnętrznych. Szczegóły analizy dla każdego z obszarów strategicznej interwencji zaprezentowane są poniżej.

4.1. Usługi publiczne, rekreacja i ochrona środowiska

W ramach tego obszaru podczas warsztatów wyodrębniono następujące podobszary, na które skierowane będą działania w ramach strategii rozwoju. Są to:

Usługi publiczne:

- oświata – nieustanne podnoszenie poziomu oferty edukacyjnej w zakresie oddziaływania władz gminy, rozwój zaplecza edukacyjnego;
- służba zdrowia – zwiększenie dostępności usług medycznych dla mieszkańców w ramach Podstawowej Opieki Zdrowotnej;
- pomoc społeczna – zwiększenie skuteczności świadczenia usług poprzez nowe inicjatywy pobudzające mieszkańców do przezwyciężania trudności, a także rozwój infrastruktury technicznej w zakresie świadczenia usług przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- usługi kulturalne – rozwój i większe zróżnicowanie oferty kulturalnej dla mieszkańców, uatrakcyjnienie kalendarza wydarzeń oraz rozwój zajęć warsztatowych dla wszystkich grup wiekowych;
- transport publiczny – zwiększenie częstotliwości obecnych połączeń komunikacyjnych oraz dalszy rozrost siatki połączeń, obejmujący kolejne miejscowości na terenie gminy Lubicz;
- obsługa administracyjna mieszkańców – przyspieszenie procesów związanych z obsługą administracyjną mieszkańców oraz przeniesienie ich na nowy, wyższy poziom.

Rekreacja:

- sport – rozwój zaplecza sportowego zarówno w szkołach podstawowych, jak i powszechnie dostępnego na terenie gminy; wsparcie dla lokalnych inicjatyw sportowych i promocja aktywnego trybu życia;
- wypoczynek – tworzenie kolejnych miejsc do rekreacji i wypoczynku oraz rozwój oferty w tym zakresie.

Ochrona środowiska:

- czyste powietrze – intensyfikacja działań zmierzających do eliminacji problemu smogu;
- edukacja ekologiczna – podjęcie kolejnych inicjatyw mających na celu uświadomienie nie wszystkich grup wiekowych mieszkańców w zakresie postaw ekologicznych i dbania o środowisko;
- gospodarka odpadami niebezpiecznymi – wprowadzenie nowej polityki w tym zakresie i zwiększenie bezpieczeństwa związanego z logistyką, składowaniem i utylizacją odpadów niebezpiecznych;
- rolnictwo/hodowla – kontynuacja wsparcia dla rolników z terenu gminy Lubicz;
- segregacja odpadów – edukacja wszystkich grup wiekowych w zakresie segregacji śmieci oraz przygotowanie kolejnych materiałów i akcji informacyjnych;
- odnawialne źródła energii – promocja odnawialnych źródeł energii oraz wsparcie w pozyskiwaniu zewnętrznego dofinansowania na OZE;
- wiejskie punkty zbiórki elektroodpadów i leków – zwiększenie liczby punktów zbiórki odpadów selektywnych;
- utrzymanie zieleni – intensyfikacja prac związanych z utrzymaniem istniejących terenów zielonych i tworzenie nowych terenów zielonych dostępnych dla mieszkańców (w tym parki, skwery, łąki kwietne);

4.1.1. Analiza SWOT

Analiza SWOT dla podobszaru usług publicznych:

Mocne strony:

- bogata oferta edukacyjna i nowoczesna baza szkolna;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej: profesjonalny zespół pracowników, duża skuteczność w świadczeniu pomocy społecznej (w pozyskiwaniu środków; finansowaniu i w realizacji) i bogata oferta docierająca do większości mieszkańców;
- przedszkola – optymalna liczba placówek;
- transport publiczny – rozwijająca się siatka połączeń z Toruniem i na terenie gminy;
- kompetentna i doświadczona kadra pracowników Urzędu Gminy;
- skuteczna realizacja zadań gminy w zakresie usług komunalnych świadczona przez Zakład Usług Komunalnych;
- Bliskość Torunia – dostępność do dużego rynku zróżnicowanych usług społecznych i edukacyjnych świadczonych przez miasto (służba zdrowia, szkoły, oferta kulturalna).

Słabe strony:

- brak bazy lokalowej dla Klubu Integracji Społecznej, klubu seniora i placówek wsparcia dziennego;
- niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach;
- nieprzystosowane do potrzeb warunki lokalowe instytucji publicznych;
- niewystarczająca liczba animatorów życia społecznego;
- nierównomierny dostęp do usług publicznych na terenie gminy.

USŁUGI PUBLICZNE

Szanse:

- suburbanizacja - dynamiczny wzrost liczby nowych mieszkańców, którzy najczęściej przenoszą się z Torunia na teren gminy wymusza szereg procesów modernizacyjnych w zakresie ilości i jakości świadczenia usług publicznych.

Zagrożenia:

- zróżnicowanie społeczności lokalnej i jej oczekiwań względem usług publicznych świadczonych przez gminę (ludność miejscowa i napływowa mają częściowo inne modele spędzania wolnego czasu, inne oczekiwania w zakresie świadczenia usług publicznych);
- suburbanizacja - osiedlanie się na terenie gminy ludność napływowej i związane z tym oczekiwania modernizacyjne mogą być niemożliwe do spełnienia w oczekiwanym czasie i zakresie;
- starzenie się społeczeństwa i konieczność przemodelowania usług publicznych w tym kierunku.

Analiza SWOT dla podobszaru rekreacji:

Mocne strony:

- bogata i równomiernie rozłożona baza i infrastruktura rekreacyjna;
- bliskość Torunia - łatwy dostęp do jego oferty rekreacyjnej;
- silne i aktywne środowisko senioralne;
- różnorodność przyrodnicza (dwie rzeki, jezioro, obiekty przyrodnicze atrakcyjne pod kątem rekreacji);
- atrakcje turystyczne;
- rozbudowa sieci bibliotek;
- bogata oferta sportowa: rozwinięta infrastruktura sportowa i liczne wydarzenia sportowe;
- miejsce rekreacji nad jeziorem w Józefowie.

Słabe strony:

- biblioteki zlokalizowane w prywatnych nieruchomościach;
- zbyt mała liczba animatorów sportowych i kulturalnych;
- niewystarczająca liczba miejsc spotkań w przestrzeni publicznej;
- mało atrakcyjna oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży.

REKREACJA**Szanse:**

- rozwój sieci świetlic i obiektów sportowych;
- wzrost liczby placów, parków i punktów spotkań;
- postępujący na terenie gminy proces rewitalizacji.

Zagrożenia:

- brak środków finansowych na realizację wszystkich potrzebnych działań;
- zróżnicowane oczekiwania społeczności lokalnej w zakresie świadczenia usług rekreacyjnych (zależne od wieku, sytuacji ekonomiczno-społecznej, inne oczekiwania ludności napływowej i zastanej).

Analiza SWOT dla podobszaru ochrony środowiska:

Mocne strony:

- dobry stan zieleni na terenie gminy – utrzymanie i zagospodarowanie;
- dobrze zorganizowany system zbiórki odpadów na terenie gminy;
- rosnący stopień pokrycia gminy siecią kanalizacji.

Słabe strony:

- niska świadomość ekologiczna wybranych grup mieszkańców;
- zbyt mała ilość odnawialnych źródeł energii na terenie gminy;
- problem smogu w okresie grzewczym;
- korki na DK 10 i DK 15, które powodują zwiększoną emisję spalin i wzrost poziomu hałasu;
- nierównomiernie zlokalizowana sieć kanalizacyjna;
- niewystarczający stopień monitoringu jakości powietrza w gminie;
- zbyt mało skuteczna kontrola mieszkańców w zakresie segregacji odpadów i jakości używanych materiałów opałowych (smog).

OCHRONA ŚRODOWISKA**Szanse:**

- stworzenie drugiego punktu zbiórki selektywnej odpadów komunalnych na terenie gminy;
- fundusze unijne i centralne na instalacje OZE;
- powołanie Straży Gminnej (kontrola w zakresie przestrzegania przepisów związanych z ochroną środowiska);
- rosnące zainteresowanie instalacjami fotowoltaicznymi.

Zagrożenia:

- brak jedynomyślności mieszkańców (ekrany, ruch na drogach krajowych);
- niska świadomość ekologiczna: wąskie instrumentarium działań edukacyjnych;
- brak finansów;
- egzekwowanie i pilnowanie mieszkańców – kwestie prawne.

4.2. Potencjał gospodarczy

Podczas warsztatów z zakresu rozwoju potencjału gospodarczego gminy wyodrębniono trzy kluczowe obszary wymagające usprawnień: uzbrojenie terenów inwestycyjnych, intensyfikacja działań w zakresie pozyskiwania nowych inwestorów, poziom obsługi lokalnych przedsiębiorców.

4.2.1. Analiza SWOT

Mocne strony:

- bardzo dobre skomunikowanie z krajową i międzynarodową siecią drogową: dwa węzły autostradowe i dwie drogi krajowe;
- sąsiedztwo Torunia (duży rynek pracy, rynek zbytu, duże możliwości kooperacji lokalnych firm z toruńskimi);
- dostęp do zróżnicowanego rynku pracowników (specjalistów i siły roboczej z Torunia i gmin ościennych);
- komunikacja miejska i funkcjonalne połączenie z Toruniem;
- plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący tereny inwestycyjne;
- wysoki współczynnik przedsiębiorczości na 1000. mieszkańców;
- sprawna obsługa przedsiębiorców przy zakładaniu działalności oraz przy bieżących sprawach w Urzędzie Gminy.

Słabe strony:

- zbyt mała przepustowość DK 10 i DK 15;
- negatywna opinia o Urzędzie Gminy Lubicz wśród przedsiębiorców spowodowana doświadczeniami z poprzednich lat;
- niski odsetek uzbrojenia terenów inwestycyjnych (ok. 30%);
- brak terenów inwestycyjnych należących do gminy;
- obszerne strefy ochrony ekologicznej ograniczające możliwości inwestowania na terenie gminy;
- uciążliwość pracy niektórych firm dla społeczności lokalnej (np. skargi mieszkańców na hałas);
- brak skutecznej komunikacji dot. gruntów inwestycyjnych z potencjalnymi inwestorami;
- współpraca z gminami ościennymi w zakresie rozwijania potencjału gospodarczego nie wyczerpuje wszystkich możliwości.

POTENCJAŁ GOSPODARCZY

Szanse:

- budowa mostu w Nowej Wsi spowoduje rozładowanie korków na DK 10;
- skomunikowanie Małgorzatowa z DK 10 zwiększy atrakcyjność lokalnych terenów inwestycyjnych;
- planowane połączenie kolejowe Sierpc – Toruń z przystankami na terenie gminy Lubicz;
- modernizacja dróg krajowych i wojewódzkich;
- możliwość zaciągnięcia preferencyjnych kredytów inwestycyjnych przez gminę Lubicz;

Zagrożenia:

- brak konkretnych działań ze strony GDDKiA w zakresie modernizacji DK 10;
- rozwój funkcji mieszkaniowych w gminie przekłada się na zmniejszające się możliwości inwestycyjne;
- wahania globalnej koniunktury;
- rosnące podatki krajowe;
- coraz większy ucisk fiskalny spowodowany delegowaniem zadań centralnych na gminę;
- trudności z pozyskiwaniem środków unijnych przez przedłużające się prace nad budżetem UE na lata 2021 - 2027;

4.3. Infrastruktura techniczna

Podczas spotkania z zespołem roboczym powołanym do opracowania działań wspierających obszar strategicznej interwencji, jakim jest infrastruktura techniczna, zdefiniowano trzy główne obszary wsparcia: rozwój i modernizacja sieci dróg gminnych; rozwój infrastruktury liniowej (woda, kanalizacja, energetyka, gaz, Internet); rozwój i modernizacja społecznych i komunalnych zasobów gminy.

4.3.1. Analiza SWOT

Mocne strony:

- rozbudowana sieć wodociągowa;
- sieć energetyczna dopasowana do potrzeb gminy;
- wysokie nakłady finansowe z budżetu gminy na infrastrukturę techniczną;
- sąsiedztwo Torunia (oczyszczalnia ścieków, transport publiczny);
- autostrada A1 i dwa węzły autostradowe zlokalizowane na terenie gminy;
- drogi krajowe: DK10 i DK15 przebiegające przez gminę;
- rozwinięta infrastruktura gazociągowa.

Słabe strony:

- punktowe problemy z podłączeniem do sieci gazowej (np. w Młyńcu Pierwszym i w Młyńcu Drugim);
- obszary chronione „Natura2020” i tereny krajobrazu chronionego ograniczają możliwości inwestycji infrastrukturalnych;
- ograniczenia inwestycyjne związane z bardzo zróżnicowaną strukturą zarządzania dróg (DK 10 i DK 15 pod zarządem GDDKiA)
- korki na drogach łączących gminę z Toruniem;
- zjawisko suburbanizacji – wysokie oczekiwania ludności napływowej i duży przyrost mieszkańców;
- słabe parametry techniczne sieci wodociągowej (np. słabe ciśnienie);
- niezadowalająca sieć dróg rowerowych;
- zbyt mała liczba lokali społecznych;
- rozproszona zabudowa.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Szanse:

- środki unijne na rozwój infrastruktury technicznej;
- współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, Urząd Marszałkowski, GDDKiA, starostwo powiatowe);
- nowi inwestorzy (większe wpływy z CIT);
- transformacja energetyczna (rozwój infrastruktury energetycznej, w tym OZE);
- przyłączenie się do toruńskiej oczyszczalni ścieków;
- planowana dobudowa stacji podwyższenia ciśnienia w Lubiczu Górnym.

Zagrożenia:

- ograniczenia budżetowe;
- wahania globalnej koniunktury gospodarczej;
- potencjalny konflikt interesów z innymi jednostkami samorządu terytorialnego;
- skomplikowane procedury i przepisy, które hamują inwestycje.

Dzięki szczegółowej analizie SWOT przeprowadzonej dla wszystkich trzech obszarów strategicznej interwencji możliwe było opracowanie planu działania i konkretnych inicjatyw, które będą skierowane na wzmocnienie słabych stron, wykorzystanie szans oraz uniknięcie zagrożeń, które zostały opisane w powyższych macierzach SWOT.

5. Strategia rozwoju Gminy Lubicz

Poniższa strategia rozwoju gminy Lubicz na lata 2021-2028 jest efektem prac przeprowadzonych w pierwszym półroczu 2021 roku, obejmujących analizę kluczowych dokumentów strategicznych, rekomendacje wypracowane w trakcie trzech paneli eksperckich poświęconych poszczególnym obszarom strategicznej interwencji oraz wnioskowi z badania opinii mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców w ramach wstępnych konsultacji społecznych.

5.1. Cel strategiczny i cele taktyczne w rozwoju gminy Lubicz w latach 2021-2028

W oparciu o analizę trzech kluczowych obszarów strategicznej interwencji, jakimi są:

- rozwój usług publicznych, rekreacja i ochrona środowiska,
- rozwój potencjału gospodarczego,
- infrastruktura techniczna,

określono cel strategiczny strategii rozwoju gminy Lubicz na lata 2021-2028, który brzmi:

„Zrównoważony rozwój gminy Lubicz – modernizacja kluczowych obszarów funkcjonowania gminy do roku 2028”.

Do celu strategicznego zostały też przypisane cele taktyczne, będące celami szczególnie ważnymi w realizacji celu głównego, i przypisane do nich priorytety:

- Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój usług publicznych, możliwości spędzania wolnego czasu i samorealizacji oraz ochrona lokalnego środowiska naturalnego.
 - Priorytet 1.1. – Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców gminy.
 - Priorytet 1.2. – Rozwój oferty spędzania czasu wolnego na terenie gminy Lubicz oraz animacja życia kulturalnego.
 - Priorytet 1.3. – Rozwój gminnych usług publicznych dostosowanych do zróżnicowanych oczekiwań mieszkańców zastanych i niedawno osiadłych na terenie gminy.
- Zwiększenie potencjału gospodarczego gminy Lubicz.
 - Priorytet 2.1. – Intensyfikacja działań władz gminnych w kierunku pozyskania nowych inwestorów i generowania nowych miejsc pracy.
 - Priorytet 2.2. – Zwiększenie potencjału rozwojowego lokalnych przedsiębiorców.
- Intensyfikacja prac związanych z rozbudową infrastruktury technicznej na terenie gminy

- Priorytet 3.1. – Rozbudowa sieci dróg gminnych i modernizacja dróg istniejących.
- Priorytet 3.2. – Rozwój gminnego budownictwa mieszkaniowego.
- Priorytet 3.3. – Rozwój infrastruktury liniowej na terenie gminy, w tym włącznie do poszczególnych sieci kolejnych sołectw.

Realizacja celu strategicznego będzie możliwa poprzez realizację zadań przypisanych do poszczególnych celów taktycznych i przypisanych do nich priorytetów rozwojowych.

5.2. Plan strategiczny

Cel strategiczny zostanie osiągnięty poprzez realizację zadań w trzech obszarach strategicznej interwencji, do których zostały przypisane cele taktyczne.

Cel 1 – Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój usług publicznych, możliwości spędzania wolnego czasu i samorealizacji oraz ochrona lokalnego środowiska naturalnego.

Priorytet 1.1. – Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców gminy.

Zadanie	Opcje	Jednostka odpowiedzialna za wdrożenie	Propozycja wskaźnika do monitoringu wykonania zadania
Edukacja ekologiczna	Zajęcia ekologiczne w szkołach i placówkach wczesnoszkolnych (konkursy, zajęcia edukacyjne, akcje sprzątania świata, projekt i druk materiałów edukacyjnych dla dzieci); ustawiczna edukacja ekologiczna młodzieży i osób dorosłych na terenie gminy – akcje informacyjne i promujące zachowania proekologiczne, druk materiałów informacyjnych, eventy ekologiczne dla całych rodzin, ekologiczne akcje społeczne organizowane przy udziale Urzędu Gminy Lubicz).	ZEASiP w Lubiczu	Liczba przeprowadzonych działań proekologicznych
Akcja "Śmieci do śmietników"	Zwiększenie liczby pojemników na odpady różnych kategorii (zmieszane, bioodpady, tworzywa sztuczne, papier i elektroodpady) w każdym sołectwie oraz poprawa systemu odbioru odpadów.	Urząd Gminy Lubicz	Nie mniej niż 5% wzrost liczby pojemników na odpady różnych kategorii
Akcja "Czyste powietrze"	Dofinansowania na wymianę przestarzałych pieców grzewczych na węgiel, emitujących znaczne ilości zanieczyszczeń atmosferycznych, na bardziej ekologiczne źródła energii.	Urząd Gminy Lubicz	Liczba dotacji – nie mniej niż 5% budynków mieszkalnych
Wsparcie dla rolnictwa na terenie gminy	Program edukacyjny dla rolników w zakresie zapobiegania ASF i ptasiej grypy. Akcja informacyjna objaśniająca specyfikę obszarów "Natura 2000". Ścisła współpraca z ośrodkami doradztwa rolniczego.	Urząd Gminy Lubicz	Szkolenia, akcje informacyjne – nie mniej niż 10% rolników z gminy

Zadanie	Opcje	Jednostka odpowiedzialna za wdrożenie	Propozycja wskaźnika do monitoringu wykonania zadania
Wsparcie mieszkańców w pozyskiwaniu dofinansowania na OZE	Pozyskanie środków zewnętrznych na dotacje dla mieszkańców instalujących OZE w swoich gospodarstwach domowych oraz wkład własny gminy w finansowanie instalacji mieszkańców. Akcje promocyjne dotyczące OZE wśród mieszkańców, pomoc merytoryczna dla mieszkańców w przygotowaniu wniosków o dotacje na instalację OZE.	Urząd Gminy Lubicz	Liczba instalacji – nie mniej niż 5% budynków mieszkalnych
Dodatkowa lokalizacja PSZOK	Zorganizowanie na terenie gminy drugiego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, położonego w bardziej centralnym punkcie gminy, aby zapewnić dogodny dojazd do punktu maksymalnie dużej liczbie mieszkańców gminy.	Urząd Gminy Lubicz	Utworzenie drugiego PSZOK/liczba osób korzystających z nowego PSZOK
Usuwanie płyt azbestowych z dachów gospodarstw domowych na terenie gminy	Akcja edukacyjna w zakresie uświadamiania mieszkańców o szkodliwości azbestu. Wsparcie mieszkańców w usuwaniu dachówki eternitowej z dachów ich gospodarstw. Wsparcie finansowe gminy w wymianie na nowe pokrycie dachowe i wsparcie merytoryczne w tworzeniu wniosków o dofinansowanie zewnętrzne.	Urząd Gminy Lubicz	Wzrost wymienionego pokrycia dachów eternitem o 20%
Segregacja odpadów	Akcja edukacyjna w zakresie skutecznej segregacji odpadów. Intensyfikacja kontroli jakości spalanego materiału opałowego w celu eliminacji praktyki spalania śmieci w domowych piecach.	Urząd Gminy Lubicz	Całkowite wyeliminowanie spalania śmieci w domowych piecach

Priorytet 1.2. – Rozwój oferty spędzania czasu wolnego na terenie gminy Lubicz oraz animacja życia kulturalnego.

Zadanie	Opcje	Jednostka odpowiedzialna za wdrożenie	Propozycja wskaźnika do monitoringu wykonania zadania
Sieć wypożyczalni rowerowych przy ścieżkach rowerowych	Stworzenie wypożyczalni rowerowych w 6 największych miejscowościach gminy.	Urząd Gminy Lubicz	Liczba utworzonych stacji wypożyczania rowerów
Stworzenie nowych i rozbudowa istniejących publicznych miejsc do spotkań i rekreacji	Stworzenie lub modernizacja publicznych miejsc spotkań w każdym sołectwie (skwery, parki, place) z niezbędną infrastrukturą rekreacyjną.	Urząd Gminy Lubicz	Liczba nowych miejsc do spotkań i rekreacji (co najmniej 2 nowe miejsca)

Zadanie	Opcje	Jednostka odpowiedzialna za wdrożenie	Propozycja wskaźnika do monitoringu wykonania zadania
Rewitalizacja ruin zamku w Złotorii	Stworzenie parku historycznego w Złotorii – miejsca do rekreacji o walorach edukacyjnych (spotkanie na żywo z historią tych ziem).	Urząd Gminy Lubicz	Tak/Nie
Rozbudowa miejsca rekreacji nad jeziorem w Józefowie	Budowa nowego pomostu, sauny i wypożyczalni sprzętu do uprawiania sportów wodnych oraz rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej na plaży.	Urząd Gminy Lubicz	Tak/Nie
Zbudowanie sieci ścieżek rowerowych	Rozbudowa ścieżek rowerowych na terenie gminy i połączenie ich z istniejącymi odcinkami w jeden funkcjonalny układ komunikacyjny. Rozbudowa ścieżek rowerowych prowadzących do Torunia i do miejscowości w ościennych gminach.	Urząd Gminy Lubicz	Długość w km nowo wybudowanych ścieżek rowerowych
Rewitalizacja Młynów i terenów przyległych	Przywrócenie Młynów w Lubiczu Dolnym i Lubiczu Górnym mieszkańcom w formie centrum kulturalnorekreacyjnego	Urząd Gminy Lubicz	Tak/Nie

Priorytet 1.3. – Rozwój gminnych usług publicznych dostosowanych do zróżnicowanych oczekiwań

Zadanie	Opcje	Jednostka odpowiedzialna za wdrożenie	Propozycja wskaźnika do monitoringu wykonania zadania
Wzbogacenie oferty świetlic wiejskich	Zorganizowanie większej liczby zajęć angażujących różnorodne grupy mieszkańców.	Urząd Gminy Lubicz	Wzrost liczby mieszkańców (os.) korzystających z ofert świetlic wiejskich/doposażenie świetlic
Likwidacja barier architektonicznych dla niepełnosprawnych	Przystosowanie wszystkich budynków publicznych pozostających pod zarządem władz gminnych do potrzeb osób niepełnosprawnych.	Urząd Gminy Lubicz	% wzrost liczby budynków pozostających pod zarządem władz gminnych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych
Stworzenie optymalnych warunków dla urzędników gminy świadczących usługi administracyjne	Centralizacja wszystkich jednostek Urzędu Gminy w jednym miejscu i poprawa warunków lokalowych i technicznych Urzędu Gminy.	Urząd Gminy Lubicz	Tak/Nie
Transport publiczny	Dalszy rozwój siatki połączeń transportu publicznego między gminą i Toruniem oraz w obrębie gminy. Zwiększenie częstotliwości kursów autobusowych.	Urząd Gminy Lubicz	Optymalizacja siatki połączeń

Cel 2 – Zwiększenie potencjału gospodarczego gminy Lubicz.

Priorytet 2.1. – Intensyfikacja działań władz gminnych w kierunku pozyskania nowych inwestorów i generowania nowych miejsc pracy.

Zadanie	Opcje	Jednostka odpowiedzialna za wdrożenie	Proponycja wskaźnika do monitoringu wykonania zadania
Stworzenie w UG wydzielonej jednostki do obsługi inwestorów	Powołanie koordynatora do spraw obsługi inwestorskiej – jednego stanowiska przypisanego obsłudze zapytań od potencjalnych inwestorów i obsługującego na bieżąco inwestorów na wszystkich etapach realizacji inwestycji.	Urząd Gminy Lubicz	Powołanie koordynatora ds. obsługi inwestorskiej
Przyspieszenie prac planistycznych na terenie gminy	Zwiększenie powierzchni obszarów przeznaczonych na inwestycje i przyspieszenie procesu wdrażania studium uwarunkowań i planów miejscowych.	Urząd Gminy Lubicz	Stopień zaktualizowania studium (%)
Promocja gminy wśród inwestorów	Podjęcie działań promocyjnych skierowanych do potencjalnych inwestorów ukazujących gminę Lubicz jako miejsce atrakcyjne do inwestowania.	Urząd Gminy Lubicz	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy
Przyjazna polityka finansowa gminy wobec inwestorów	Wprowadzenie szeregu ulg podatkowych dla inwestorów, intensyfikacja rozbudowy infrastruktury liniowej i drogowej na terenach przeznaczonych pod inwestycje.	Urząd Gminy Lubicz	Wprowadzenie ulg podatkowych dla inwestorów
Stworzenie na terenie gminy strefy gospodarczej	Stworzenie zwartych terenów inwestycyjnych z pełną infrastrukturą i aktywne poszukiwanie inwestorów do zasiedlenia tej strefy.	Urząd Gminy Lubicz	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy

Priorytet 2.2. – Zwiększenie potencjału rozwojowego lokalnych przedsiębiorców.

Zadanie	Opcje	Jednostka odpowiedzialna za wdrożenie	Proponycja wskaźnika do monitoringu wykonania zadania
Stworzenie sformalizowanej platformy spotkań przedsiębiorców z władzami gminy	Stworzenie formatu spotkań między władzami gminy a przedsiębiorcami w formie cyklicznych spotkań w celu lepszego przepływu informacji między obydwoma środowiskami, forum konsultacji dwustronnych przy podejmowaniu uchwał mających wpływ na lokalnych przedsiębiorców.	Urząd Gminy Lubicz	Co najmniej kilka spotkań w roku
System wyróżnień dla przedsiębiorców	Stworzenie formatu promocji lokalnych przedsiębiorców (np. w formie konkursu i/lub przeglądu wraz z przyznawaniem tytułów lidera lokalnej przedsiębiorczości w wybranych kategoriach oraz promocją tych przedsiębiorców na terenie gminy).	Urząd Gminy Lubicz	Liczba konkursów/co najmniej 1 w roku

Cel 3 – Intensyfikacja prac związanych z rozbudową infrastruktury technicznej na terenie gminy Lubicz.

Priorytet 3.1. – Rozbudowa sieci dróg gminnych i modernizacja dróg istniejących.

Zadanie	Opcje	Jednostka odpowiedzialna za wdrożenie	Propozycja wskaźnika do monitoringu wykonania zadania
Most przez Drwęcę	Budowa mostu przez Drwęcę w Nowej Wsi wraz z drogami dojazdowymi, w tym drogą do Torunia jako alternatywna trasa do DK10 i w efekcie zmniejszenie natężenia ruchu na DK10.	Urząd Gminy Lubicz	Tak/Nie
Przebudowa dróg gminnych	Kontynuowanie modernizacji dróg zgodnie z harmonogramem, utwardzenie wszystkich dróg na terenach zabudowanych i uzupełnianie harmonogramu o nowopowstałe ulice prowadzące do budujących się osiedli domów jednorodzinnych.	Urząd Gminy Lubicz	Liczba (w km) przebudowanych dróg
Oświetlenie dróg gminnych	Wypełnienie luk w oświetleniu dróg gminnych we wszystkich sołectwach.	Urząd Gminy Lubicz	Nowe punkty świetlne (szt.)

Priorytet 3.2. – Rozwój gminnego budownictwa mieszkaniowego.

Zadanie	Opcje	Jednostka odpowiedzialna za wdrożenie	Propozycja wskaźnika do monitoringu wykonania zadania
Gminne budownictwo mieszkaniowe	Powiększenie bazy lokalowej poprzez budowę nowych obiektów mieszkalnych.	Urząd Gminy Lubicz	Zwiększenie liczby mieszkań socjalnych, czynszowych i innych

Priorytet 3.3. – Rozwój infrastruktury liniowej na terenie gminy, w tym włączenie do poszczególnych

Zadanie	Opcje	Jednostka odpowiedzialna za wdrożenie	Propozycja wskaźnika do monitoringu wykonania zadania
Budowa kanalizacji sanitarnej w Mierzynku i w Jedwabnie	Doprowadzenie kanalizacji do działek już zamieszkałych i do pozostałych działek budowlanych.	Urząd Gminy Lubicz	Długość wybudowanej kanalizacji/liczba nowych przyłączy
Doprowadzenie infrastruktury liniowej do planowanej strefy przemysłowej	Uchwalenie planów miejscowych i zaplanowanie prac związanych z doprowadzeniem infrastruktury liniowej do planowanej strefy przemysłowej, aby móc oferować teren inwestycyjny w pełni przygotowany pod te inwestycje.	Urząd Gminy Lubicz	Tak/Nie

5.4. Źródła finansowania zadań ujętych w strategii

Aby strategia rozwoju mogła zostać zrealizowana, potrzebne są zdywersyfikowane źródła finansowania poszczególnych zadań w obszarach strategicznej interwencji. Projekty będą realizowane w oparciu o następujące źródła:

- 1) środki z budżetu gminnego;
- 2) środki pochodzące z budżetu państwa;
- 3) środki funduszy celowych;
- 4) fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatywy Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej;
- 5) kredyty bankowe, pożyczki oraz fundusze sektora pozarządowego;
- 6) dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach linii budżetowych, np. tarcz antykryzysowych.

Ponadto w ramach wstępnego planu finansowego na realizację zdefiniowanych w strategii celów planowane jest przeznaczenie środków finansowych w wysokości jak niżej:

Cel 1 – Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój usług publicznych, możliwości spędzania wolnego czasu i samorealizacji oraz ochrona lokalnego środowiska naturalnego – 20 000 000 zł.

Cel 2 – Zwiększenie potencjału gospodarczego gminy Lubicz – 10 000 000 zł.

Cel 3 – Intensyfikacja prac związanych z rozbudową infrastruktury technicznej na terenie gminy Lubicz – 50 000 000 zł.

5.5. Realizacja i monitoring osiągnięcia celów strategii

Strategia będzie jednym z podstawowych dokumentów określających ścieżkę rozwoju gminy w tej dekadzie. Najważniejszymi czynnikami umożliwiającymi realizację poszczególnych zadań są środki finansowe oraz zorganizowanie wokół każdego z zadań kluczowych grup interesariuszy, złożonych z przedstawicieli Urzędu Gminy Lubicz, radnych, ekspertów, podmiotów partnerskich, którym będą powierzane częściowe etapy realizacji danego zadania oraz przede wszystkim społeczności lokalnej, zwłaszcza tych grup mieszkańców, którzy są żywo zainteresowani realizacją konkretnych zadań. Wdrożenie strategii rozwoju gminy Lubicz to projekt wielowymiarowy, nad którego powodzeniem pracuje cała społeczność i jako taka może być też ważnym czynnikiem integracji społecznej. Zwłaszcza że dzięki rozbudowanemu procesowi diagnozy potrzeb wyodrębnione zostały takie cele, zadania i priorytety rozwojowe, co do których panuje szerokie poparcie dla ich realizacji.

Podczas pierwszego etapu wdrażania strategii szczególny nacisk zostanie położony na szeroką i skuteczną komunikację, aby jak największa liczba mieszkańców gminy miała wiedzę dotyczącą najważniejszych założeń dokumentu, a także świadomość celów i dróg ich osiągnięcia. Urząd Gminy Lubicz będzie też podejmował szereg działań o charakterze inkluzywnym, mających na celu włączanie mieszkańców w realizację strategii.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrożenie strategii rozwoju gminy jest Urząd Gminy Lubicz. Nad bieżącym wdrożeniem i monitoringiem efektów poszczególnych procesów wdrożeniowych będzie czuwał powołany przez wójta gminy Lubicz koordynator ds. wdrożenia strategii rozwoju, który będzie składał raporty częściowe z realizacji zadań na koniec każdego roku wdrażania strategii. Ponadto w połowie okresu obejmującego implementację strategii zostanie przeprowadzona ewaluacja połówkowa, której wyniki zostaną udostępnione do wiadomości publicznej. Ewaluacja będzie prowadzona w oparciu o wskazane w punkcie 5.2 wskaźniki do monitoringu wykonania zadania.

W ostatnim roku obowiązywania strategii przeprowadzona zostanie kompleksowa ewaluacja wszystkich działań podjętych w ramach jej wdrożenia. Na tej podstawie zostanie stworzony raport podsumowujący wszystkie działania, które zostały podjęte w celu wdrożenia założeń strategii.

5.6. Zgodność z dokumentami wyższego rzędu

Dokument ten jest zgodny z dokumentami strategicznymi jednostek samorządu terytorialnego wyższego rzędu:

- „Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+”;
- „Programem Rozwoju Powiatu Toruńskiego na lata 2021-2030”

Strategia rozwoju gminy Lubicz na lata 2021-2028		Program Rozwoju Powiatu Toruńskiego na lata 2021- 2030	Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+
Cele	Priorytet	Zgodność z celem strategicznym:	Zgodność z celem strategicznym:
Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój usług publicznych, możliwości spędzania wolnego czasu i samorealizacji oraz ochrona lokalnego środowiska naturalnego.	Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców gminy.	Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury transportowej, drogowej na terenie powiatu toruńskiego do 2030 roku.	Dostępna przestrzeń i czyste środowisko; Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo.
	Rozwój oferty spędzania czasu wolnego na terenie gminy Lubicz oraz animacja życia kulturalnego.	Aktywizacja mieszkańców i promocja powiatu toruńskiego do 2030 roku.	Skuteczna edukacja; Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo.
	Rozwój gminnych usług publicznych dostosowanych do różnicowanych oczekiwań mieszkańców zastanych i niedawno osiadłych na terenie gminy.	Aktywizacja mieszkańców i promocja powiatu toruńskiego do 2030 roku.	Skuteczna edukacja; Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo; Spójne i bezpieczne województwo.
Zwiększenie potencjału gospodarczego gminy Lubicz.	Intensyfikacja działań władz gminnych w kierunku pozyskania nowych inwestorów i generowania nowych miejsc pracy.	Wsparcie lokalnego rynku pracy na terenie powiatu toruńskiego do 2030 roku.	Konkurencyjna gospodarka; Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo.
	Zwiększenie potencjału rozwojowego lokalnych przedsiębiorców.	Wsparcie lokalnego rynku pracy na terenie powiatu toruńskiego do 2030 roku.	Konkurencyjna gospodarka; Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo.

Strategia rozwoju gminy Lubicz na lata 2021-2028		Program Rozwoju Powiatu Toruńskiego na lata 2021- 2030	Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+
Cele	Priorytet	Zgodność z celem strategicznym:	Zgodność z celem strategicznym:
Infrastruktura techniczna	Rozbudowa sieci dróg gminnych i modernizacja dróg istniejących.	Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury transportowej, drogowej na terenie powiatu toruńskiego do 2030 roku.	Dostępna przestrzeń i czyste środowisko.
	Rozwój gminnego budownictwa mieszkaniowego.	Ograniczenie skali wykluczenia społecznego na terenie powiatu toruńskiego do 2030 roku.	Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo; Spójne i bezpieczne województwo.
	Rozwój infrastruktury liniowej na terenie gminy, w tym włączenie do poszczególnych sieci kolejnych sołectw.	Rozbudowa i poprawa standardu infrastruktury transportowej, drogowej na terenie powiatu toruńskiego do 2030 roku.	Dostępna przestrzeń i czyste środowisko; Spójne i bezpieczne województwo.

6. Podsumowanie

„Strategia gminy Lubicz na lata 2021-2028” jest dokumentem – mapą drogową, mającym doprowadzić gminę do modernizacyjnego skoku rozwojowego w kluczowych obszarach życia mieszkańców i ich funkcjonowania jako członków lokalnej społeczności. Gmina Lubicz jako łącząca w sobie cechy gminy wiejskiej i gminy podmiejskiej, dzięki realizacji aktualnej strategii rozwoju będzie w stanie sprostać zróżnicowanym oczekiwaniom swoich mieszkańców oraz dostosować niezbędną infrastrukturę do dynamicznie rosnącej liczby ludności i jej potrzeb. Realizacja strategii, choć jest zadaniem planowanym i wdrażanym przez władze gminy, może być też istotnym czynnikiem integrującym ludność wokół ważnych dla niej inicjatyw.

Cel strategiczny, czyli „Zrównoważony rozwój gminy Lubicz – modernizacja kluczowych obszarów funkcjonowania gminy do roku 2028”, jest możliwy do osiągnięcia i będzie realizowany w kolejnych latach strategii. Dzięki osiągnięciu wyznaczonego celu gmina Lubicz będzie atrakcyjnym miejscem do życia i pracy, nie tylko przez bliskość dużego miasta. W czasie wprowadzania zmian lokalna społeczność z powodzeniem będzie mogła realizować swoje różnorodne potrzeby.